

КАРЛ МАЙ

ЛЪВЪТ НА КРЪВНОТО

ОТМЪЩЕНИЕ

Част 1 от „В царството на сребърния лъв“

Превод от английски: Любомир Спасов, 1996

chitanka.info

Колко често в хода на моите разкази съм подчертавал и сега отново ще го сторя, че не съм привърженик на теорията за случайността. Аз храня по-скоро непоклатимото убеждение, че ние хората сме ръководени от ръката на Всемогъщия, Всезнаещия и Вселюбещия, без чиято воля — според Светото писание — и един косъм от главите ни не пада. Които са се откъснали от тази ръка, странстват по свои собствени пътища и отричат съществуването на един по-висш промисъл, не могат да ме забъркат в своето убеждение. Моят опит за мен стои по-високо от твърденията на тези „преучени“ люде, които не забелязват влиянието на Небесното провидение само защото са се отрekli от него.

Много често ми се е случвало някое станало преди много години, само по себе си незначително събитие, за което отдавна вече не си спомням, да прояви неочаквано своите последици и така решаващо да се намеси в моите действия, че само като духовен слепец бих могъл да твърдя — тогавашните ми мисли и решения са били вдъхновени от някаква случайност.

Така бе също със срещата ми с персиеца Джафар в Дивия запад, заемаща в моя бурен живот само част от мимолетно събитие, за което твърде рядко се сещам.

Откровено ще призная, ханджарът постепенно за мен бе изгубил качеството си на „спомен“. Аз го вземах в ръка, без да ми припомня за по-раншния си притежател, и от време на време го носех със себе си при моите пътешествия, без да мисля за възможността, че някога би могъл да има за мен по-голямо значение освен като оръжие. И все пак този позабравен случай щеше след години да разкрие своите последици.

Моите читатели знаят от томчето „От Багдад до Стамбул“, че по това време аз и моят верен хаджи Халеф Омар бяхме сграбчени от чумата по пътя на Кервана на смъртта от Багдад за Кербала. Беше чудо, че се изплъзнахме от смъртта, толкова повече, че тежкото заболяване бе предхождано от събития, които бяха изразходвали нашите сили. Тези дни на страдания, когато ние двамата, съвсем безпомощни, бяхме разчитали единствено на себе си, заемаха в нашите спомени изтъкнато място, а и местността, в която седмици наред бяхме витали между живота и смъртта, се бе запечатала дълбоко в паметта ни. Ето защо е лесно разбираемо, че бяхме решили при някое наше сетнешно

присъствие в Багдад да използваме възможността за посещение на местата, станали толкова фатални за нас.

Моят храбър Халеф междувременно беше станал шейх на хаддехидхн арабите. Уважението, което си беше извоювал, се намираше в обратна пропорционалност с неговия ръст. Той имаше, както е известно, много дребна и суха фигура и извънредно много се гордееше със своите мустаци, за които в мигове на откровение признаваше действително съобразно истината, че тази „украса на лика“ се състои от тринайсет косъма, а именно шест отдясно и седем отляво. Но неговото мъжество и безстрашие се извисяваха над всяко съмнение, а по отношение привързаността му към мен често не можех да кажа кого повече обичаше, мен или своята жена Ханнех, която най-често наричаше „най-прелестното цвете сред всички рози на жените и дъщерите“.

Ако хаджията имаше вече един своеобразен, пищно цветист начин на устно изразяване, то неговите писма, които получавах по време на раздялата ни, бяха къде по-възхитителни. Аз адресирах писмата си до Мосул, докдето Халеф пращаше сегиз-тогиз някой от своите бедуини, за да се осведоми дали е пристигнала някоя писаница от мен. След месечен или даже годишен срок той изпращаше после отговора си пак натам — трябваше все пак да чака, докато племето му се озове отново в близост на този град. Ставаше така, че нашата кореспонденция не страдаше от голяма прибързаност. Затова пък толкова по-самобитно бе съдържанието на неговите писма и аз бих могъл навярно да кажа, че последното, което получих по онова време от него, бе най-възхитителното. Бях му известил преди три четвърти година, че се каня да „отскоча“ до Персия и пътем да навестя пасищата на неговото племе. Той ми отговори, служейки си с една чудата смесица от арабски и турски, която предам в превод:

„Хаджи Халеф Омар, шейх на хаддехидхните от голямото племе шаммар, до Кара бен Немзи ефенди, неговия приятел.

Поздрав! Обичам те! Още веднъж привет!

Твоето писмо, о, сихди, дойде точно по време на молитвата Аср. Благодарност! Милост! Привързаност!

Слънце изгря за мен, задето си имал достатъчно мастило да ми пишеш. Радост навсякъде, хамдулиллах! Не губи кураж, аз веднага ти пиша! О, перо! О, мастило! То е изсъхнало. Пращам за вода и сипвам вътре! То отново омеква и се разрежда! Машаллах! Шрифътът е бледен, ама ти въпреки туй ще можеш да го четеш, защото си най-ученият от всички учени от страните на Изтока и Запада. Аз го подкрепям с клетва!

Ханнех, най-красивата от цветята сред всички жени, все още си ухае както преди толкова много години. Ти си нямаш никаква. Аллах да се смили над теб. Кара, моят син, който носи твоето име, е вече кажи-речи по-умен от баща си. Той навярно ще ме надмине. Душата ми се радва. Въпреки това викам: о, горко, о, горко! Стадата ми растат, а шатрата се уголемява. О, пари, о, имане, о, камили, коне, овце, кози и агнета! При теб същото ли е? Млякото ти мазно и гъсто ли е? Или плодовете на твоите фурми са проядени от червеи? Тогава те стават само за фураж на добитъка. О, сиромашия, о, кахъри и погибел! Как расте тревата в Алемания? Шатрите ти плътни ли са? Ако не, то ги закърпи! Една малка дупка много бърже става голяма дупка. О, вятър, о, дъжд, вие хич нямате работа вътре! Ние сме в пълнолуние, при теб как е? Избягвай пороците, защото те се множат като мравките в степта! Не давай прекалено фураж на камилите си, а ги приучвай на търпение! Оставяй конете да спят на открито, ама любимата кобила вземай в шатрата! О, нощ, о, роса, вие й вредите! Пази се от настинка и грехове! Двете убиват, едното тялото, другото душата, и в двата случая ще бъде много жалко за теб. Вярвай ми в това, защото аз винаги съм бил твой искрен приятел и закрилник!

Твоите мисли са в Персия, моите също, защото аз ще яздя с теб. Как бих могъл да те пусна да яздиш сам, о, сихди! Аз искам с теб отново да живея и отново с теб да умра. Ела! Бен Рих, най-великолепният от конете, пита за теб. Неговият баща беше твоя собственост. Ти ми го подари. Вземи сега сина в замяна, а после си ми го върни!

Виж как те обичам и почитам: започнах това писмо в третия ден от месеца по твоето отчитане тишрин илау'вал и го завършвам днес в деветия ден на месец канун ет тани. Това е повече от три месеца, толкова големи части от моето сърце са твое притежание! Ако беше дошъл, нямаше да пиша, а щях повече да ти кажа. Имай търпение с твоето племе, но бъди строг с устата на стара жена, тогава ще управляваш мъдро и ще пожънеш слава и почести. Не се влюбвай в грешките си, иначе те ще порастат колкото лъвовете и ще те разкъсат! Все още ли пиеш вино? О, Мохамед! Та нали той го е забранил! Само че ти си християнин, а аз трябва да се подчинявам на Корана, но когато носиш такъв, не пий! О, наслада, о, блаженство! От утре вече те очакваме. Овцата с най-тлъста опашка е готова да бъде заклана за теб веднага щом се явиш при нас. Тя се радва на тази чест. Никога не закопчавай каишите на седлото халтаво, ще се хързулне заедно с теб! О, строшаване на ръцете, краката и ребрата! Ханнех, най-взелената от жените сред съпругите, няма нищо против да яздя с теб. Тя става все по-красива. О, щастие, о, благословия, о, съпружество! Хем не се разболявай! Аз те уверявам и ти се кълна, че това вреди на здравето, защото съм твой истински приятел! Не се събирай с неверници и хулници, а вземай пример от тези, които са били поведени от теб по правия път.

Днес е четвъртият ден от месец нисан. Писмото значи се удължи с още три месеца. О, дългота на времето, о, многобройни дни! Мий се пет пъти на ден, при всяка молитва веднъж, а ако нямаш вода, ползвай временно пясък! О, чистота на тялото, о, чистота на душата! Ние бивакуваме в близост на Карлат Шергат и скоро ще се изтеглим на запад, заради което изпращам пратеник до Мосул. Бъди по ранина на крак, защото Утринната молитва е по-добра от съня! Вземи прочутите си пушки и ела колкото се може по-скоро! Поздрав, почит, любов, уважение и назидание от твоя приятел и закрилник

Хаджи Халеф Омар бен хаджи Абул Аббас ибн хаджи
Давуд ал Госарах.“

Моето писмо, на което последва този отговор, бе лежало в продължение на месеци в Мосул, преди да бъде взето, и докато после Халеф се бе нуждаел от шест месеца, за да доведе с пот на лицето горното писание докрай, аз вече бях пристигнал при Тигър. След като дълго бях разпитвал напразно, узнах най-сетне, че сега хаддехните трябва да се търсят в близост на Джебел Кхануке, и се отправих за там. Начинанието не беше безопасно, тъй като точно в тази посока можех да срещна враговете на това племе и ако те ме разпознаеха, което можех да очаквам, трябваше да браня живота си. Бях сам, а конят, който яздох, не струваше много, понеже не бях купил по-скъп, знаейки, че за Халеф щеше да бъде чест да ме снабди с добро животно.

Щастието ме покровителстваше. Не срещнах никакъв човек, докато на юг пред мен се появиха възвишенията на Джебел Кхануке. Тогава видях да се задава един ездач, който, като ме съгледа, спря коня си и мнително посегна към кремъклийката. Аз проявих повече доверие, като се насочих към него и го поздравих приятелски. Той се позабави да отговори, измери ме с мрачен поглед и ме попита после, без да отвърне на поздрава ми:

— Ти си турчин, пратеник на пашата от Мосул?

— Не — отвърнах.

— Не отричай! То ти личи. Лицето ти има светлата боя на градския жител.

Аз действително бях от твърде късо време на път, за да съм почернял от слънцето, а добре знаех колко са омразни служителите на пашата при бедуините, които никога не искат да признаят правото на правителството да събира данъци. Ето защо казах:

— Какво ме интересува пашата! Аз съм свободен мъж, а не негов подчинен.

— Как може един турчин да се нарече свободен мъж? — подигра се оня. — Само бедави^[1] е свободен.

— Аз не съм турчин.

— А какъв? Кюрд също не си, това виждам. Към кой народ значи би могъл да принадлежиш?

— Франк съм.

— Франк? — изсмя се той. — Каква лъжа! Никой франк няма да се осмели да броди ей така сам като теб из тоя край.

— Мислиш, че само бедуините притежават кураж?

— Да.

— И въпреки това спря, като ме съгледа? Аз обаче спокойно яздих към теб. Кой следователно притежаваше кураж?

— Мълчи! Да идеш насреца на един отделен човек, не се изисква никакъв кураж. Аз искам да знам към кой народ или племе принадлежиш.

Гласът му звучеше почти заплашително и същевременно той си играеше с петлето на кремъклийката. Неговото лице ми беше непознато. Значи не можеше да бъде хаддедихн. Поради това отвърнах по същия начин:

— Кой от двамата ни има правото да разпитва другия? Кой е познатният, аз или ти?

— Аз!

— Защо?

— Стадата на моето племе пасат тук.

— Кое племе?

— На хаддедихните.

— Ти не си хаддедихн!

— Как можеш да го твърдиш? — сопна ми се той.

— Ако беше хаддедихн, щях да те познавам.

— Познаваш ли всички мъже на това племе? — попита учудено.

— Поне тези на твоята възраст.

— Аллах! Приятел или враг си на хаддедихните?

— Приятел.

— Докажи го!

Тогава аз му се изсмях в лицето и казах:

— Чуй, ако тук има нещо за доказване, то това е дали ти си хаддедихн!

Той издърпа петлето и викна гневно:

— Ако искаш да ме оскърбиш, ще ти тегля куршума! Аз сега съм хаддедихн, а по-рано принадлежах към прочутото племе на атеибехите!

— Това е нещо друго, ала аз въпреки всичко имах право. Познаваш ли шейха на атеибехите Малек?

— Да. Той е мъртъв.

— Вярно е. Той беше дядото на Ханнех, жената на моя приятел хаджи Халеф.

— На твоя... приятел...? — попита усъмнено.

— Да, защото аз съм Кара бен Немзи ефенди и ти сигурно си чувал за мен.

Видях по лицето му първо изписано удивление, после отново съмнение и накрая пренебрежение.

— Не лъжи! — отговори. — Ако мислиш, че ще ти повярвам, нямаш капчица мозък в главата. Ти да имаш ловкостта да си тоя Кара бен Немзи!

— Аз съм!

— Ако ти си това, то ще е възможно и ел асфур^[2] да бъде сметнат за ел ниср^[3]!

— Познаваш ли Кара бен Немзи?

— Не, защото съм едва от година при хаддехидите. Ама съм слушал толкова много за него, че не е необходимо да съм го виждал, за да знам, че си лъжец. Този дързък алеман е единственият франк, който дръзва да се появи сам по тези места. Затова ти не може да си франк, а трябва да си слуга на пашата.

— Машаллах! Твоите мисли са наистина странни! Тъкмо защото съм сам тук, трябва да съм Кара бен Немзи. Това е единствено правилното заключение от твърдението, което изрече.

— Ти май желаш да те осмее. Аз мога да ти докажа, че не си този, за когото се представяш.

— Наистина ли?

— Тогава чуй и сетне се засрами! Аз нося едно писмо в Мосул, което да иде в Алемания до Кара бен Немзи. Може ли той да е тук, ако трябва да получи едно писмо в отечеството си?

— Защо не? Преди девет месеца аз писах на хаджи Халеф Омар, шейха на хаддехидите, че възнамерявам да тръгна към Персия и ще го навестя. Да не би да съм длъжен да чакам с това пътешествие, додето той едвам след години ми прати отговор? Аз пристигнах тук по-рано, отколкото ме е очаквал, такава е работата. Впрочем аз дадох на

хаджи Халеф пликите за писмата, които щеше да ми пише. Щом имаш такава у себе си, то трябва да изглежда по следния начин...

Извадих бележника си от джоба, написах на един лист адреса си, както го бях дал на Халеф, и му го показах. Той бръкна в пояса, измъкна писмото, сравнява дълго и старателно двете неща и накрая извика:

— Аллах акбар! Аз не разбирам това четмо и тези думи, но знаците са същите. Нима наистина си Кара бен Немзи ефенди? Тогава трябва да имаш две пушки, една голяма и една малка, за които всеки знае, че...

Той спря посред приказката си, защото аз сних висящите на гърба ми пушки и му ги показах. Сега бе крайно забавно да се види физиономията му. За съжаление имах тази наслада само няколко мига, защото той ми тикна чевръсто писмото и бележника в ръката и се разкрещя:

— Иа сурухр, иа сурухр! Хамдулиллах! (О, радост, о, радост! Слава на Аллах!) Кара бен Немзи е тук! Трябва мигом да се върна, да осведомя!

Той обърна коня си, смушка го с пети в слабините и се понесе в посоката, от която беше дошъл. С двете пушки, писмото и бележника в ръце аз се ухилих след него. Странен начин да ме посрещне този мъж на пасището на племето, към което сега принадлежеше! Колко далеч бях от хаддехните, не знаех. Той можеше поне това да ми каже. Но неговата следа бе за мен един сигурен пътеуказател към целта и ето защо аз седнах във високата сега през пролетта трева, за да се насладя с подобаваща съсредоточеност на писмото на моя хаджи Халеф.

Познавах стила на дребосъка и още преди да отворя писмото, знаех, че ще съдържа множество назидания, за които нямаше никакво основание. И правилно, не бях се измамил! Трябвало да изкърпя шатрата си, да избягвам пороците, да не прехранвам камилите, да се пазя от грехове и простуда, да не закопчавам халтаво седлото и тъй нататък! Такъв си бе неговият маниер и начин да ми разкрие любовта си. Това не можеше да ме обиди, а само ми доставяше удоволствие. Преди три месеца беше писал: „От утре вече те очакваме“ и въпреки това аз бях тук по-рано, отколкото можех да подозирам. Какво въздействие щеше да предизвика в бивака новината за идването ми, знаех. Сигурно нито едно дете, което се бе научило да тича, нямаше да

остане да си седи в шатрата и всеки, който бе в състояние да се качи на кон, щеше да препусне насреща ми.

След като прочетох с истинска наслада писмото, аз се метнах отново на седлото и последвах дирята на толкова бързо повярвалия атеибех. Тя водеше на юг, към хълмовете на Джебел Кхануке.

Казах си, че не може да съм много отдалечен от бивака на хаддехидните. Ширналата се степ образуваше едно-единствено, непрекъснато море от първите пролетни цветя. Конят ми беше обагрен чак до мен от цветен пращец, какъвто не бе случаят при жребца на куриера. От това можех да заключа, че когато ме срещна, този мъж не е бил изминал дълъг път. Той бе имал щастие още в началото на своята езда към Мосул да срещне адресанта на писмото.

Беше минал едва четвърт час, когато видях, че предположението ми е вярно: първо се появиха двама ездаци, които летяха към мен в кариер. Единият яздеше вран, а другият бял кон. Още преди да различа лицата им, знаех кои бяха: хаджи Халеф Омар на бялата, несравнима кобила, която някога бе принадлежала на Мохамед Емин и после на неговия син Амад ел Гхандур, и Кара бен Халеф на врания жребец Асил бен Рих, потомъкът на моя незабравим Рих. На известно разстояние зад тези двамата някой яздеше един пъстър кон. Това беше Омар бен Садек върху коня, който бях плячкосал навремето от аладжите. А още по-назад идеше един голям и широк облак от ездаци, всеки от които се стараеше да надпрепуска другите.

Халеф и неговият син имаха най-добрите коне, те ме достигнаха първи. Аз бях слязъл, за да ги посрещна стоешком. Те скочиха кажи-речи още в бяг. Халеф се втурна към мен с разтворени обятия.

— Сихди, добри, скъпи сихди! — извика той. — Моето блаженство няма глас и запленението ми няма думи! Освободи ме от словото, аз не мога да говоря от радост!

Обви ръце около мен, сложи глава на гърдите ми и заплака високо. Аз го целунах по страните и казах:

— И в мен мълчи гласът на копнежа, който ме тласкаше към теб. Той намери изслушване и аз възславям Аллах, задето ме дари с тази радостна среща.

Тогава той притисна още по-здраво ръце около мен, пусна ме после бързо, обърна се към своето момче и каза:

— Видя ли, сине мой? Кара бен Немзи, когото ние почитаме и когото аз обичам, ме целуна! Това е повече, хиляди пъти повече, отколкото някога моето приятелство и любов биха могли да измолят. Никога не забравяй в твоя живот, че неговите устни докоснаха лика на твоя баща! Това и за теб е слава, която никоя друга почит не може да достигне.

Халеф притегли Кара към мен да ми подаде ръка. Аз се наведох към момчето, целунах и него по челото и рекох:

— Ти си синът на моя приятел Халеф, наречен по негово и мое име Кара бен Халеф. Имай предвид, че и аз те обичам като баща. Бих желал един ден като мъж да можеш да приличаш на него.

Дребният хаджи Халеф изпъна гордо снага и извика все още с радостни сълзи в очите:

— Добре ли чу думите на най-големия герой, когото познавам? Да си станел мъж, какъвто съм аз, твоят баща! Ние сме убивали лъва и сме надвивали черната пантера; ние винаги сме побеждавали и нивга не сме показвали на някой враг гърба си. В твоите жили тече моята кръв, а зад челото ти живеят достойнствата на моя дух. Аллах да даде с делата си един ден да достигнеш прославата на твоя храбър баща!

Правилно! Такъв си беше той! Още в първия миг на нашата среща му беше невъзможно да противостои на привичката си да преувеличава. Това си му беше станало, без да е осъдителна мания, втора природа. Той успяваше, без всъщност да го иска, дори в миг на най-дълбоко вълнение и затрогнатост да придаде със своето безобидно самохвалство един ведър привкус на сериозността. Който го познаваше, това вече не му правеше впечатление.

Междувременно Омар бен Садек също бе приближил и слязъл от своя аладжи. Той ми подаде двете си ръце и каза:

— Сихди, аз не съм така отрупан с чест и слава като хаджи Халеф Омар, нашия шейх. Но аз те обичам също както той и благодарността за това, което ти дължа, никога няма да отмре в моето сърце. Бъди ни добре дошъл! Заедно с теб при нас ще отседнат всички добри духове.

И сега с гръм и трясък пристигна гъстият, многоброен облак конници! С юздите в левите ръце и кремъкките в десните, те се носеха с ликуващ крясък към нас, сякаш се канеха да ни стъпчат в земята. Спряха посред вихрен галоп на три крачки от нас, издигнаха

рязко конете на задните крака, разпиляха се назад, обърнаха отново, формирайки какви ли не фигури, препуснаха, все стреляйки и отново зареждайки, привидно разбъркано един през друг и запрофучаваха толкова близо край нас, че човек, за да не се изложи с някое страхливо отдръпване, трябваше да е запознат с този обичай и тяхното ездаческо умение. Зад тях се придържаха момчурляците до четири-пет години също на коне, зяпайки тази „фантазия“, в която нямаха право да участват. После ние възседнахме, бяхме взети по средата и поехме в галоп към бивака, пред който стояха старците, жените и момичетата, за да ни посрещнат във всички регистри с „Алан васах’лан!“ „Мархаба!“ и „Хаба-кек!“^[4]

Слязохме пред една красива шатра, в която щях да живея. Хаддехните притежаваха специална шатра за почетни гости, а това бе знак, че племето се радва на изключително благоденствие. По-късно, когато Халеф ме поведе с очевидна гордост около дуара^[5], за да ми покаже стадата, забелязах за своя радост, че тези толкова сприятелени с мен хора сега бяха значително по-имотни отколкото по времето, когато се запознах с тях. Не можех да не споделя тази констатация с хаджията и той веднага използва благоприятната възможност да се представи в добра светлина, като попита:

— Знаеш ли, сихди, на кого племето дължи всичко?

— На теб сигурно! Или не?

Тогава той сложи ръце на сърцето, вирна глава, извиси важно вежди и заговори:

— Да, на мен! Аз съм шейхът, а ти знаеш какво означава доброто управление. Аз съм този, комуто всички тези подчинени са поверени със своите тела и душите, които обитават тези тела. Аз съм бащата и майката, дядото и бабата, та дори прадядото, прародителят и праотецът на моя народ. Аз храня и обличам моите подчинени; аз ги мия и реша; аз ги гълча и съдя, вардя и закрилям. Аз ги направих богати и щастливи. Можеш ли да отгатнеш как? Отговорът е една-единствена, малка дума.

— Сигурно имаш предвид думичката „мир“.

— Да, тя е, „мир“. Мохамед Емин и Амад ел Гхандур бяха войнствено настроени, ала нямаха щастие. Ако ние двамата, аз и ти, не бяхме дошли навремето при хаддехните, те щяха да бъдат сразявани във всяка битка. Мохамед Емин падна в крамолата, а Амад ел Гхандур

трябваше заради грешките, които извърши, да се откаже от сана шейх. Сетне бе избран Малек, дядото на моята жена Ханнех, най-чаровната сред красивите жени на всички страни и народи. Той беше стар, наистина, но като атеибех също обичаше войната, а също нема късмет. Когато умря, бях избран аз. Това май беше най-умното, което хаддехните можеха да сторят. Ти знаеш, че аз съм храбър воин и никога не съм се плашел от някой враг. Аз също обичах ятагана и не исках да го оставя да заръждавее в ножницата, ала ето че междувременно ме споходи ти, сихди! Твоят глас прозвуча от устата на моята жена Ханнех, най-красивата роза сред всички цветя на женските шатри. Ти толкова често си говорил за божията любов, милост, състрадание и доброта; толкова често си казвал, че човекът е божие подобие. Ти си учил, че любовта е най-голямата сила на небето и земята, на която нищо не може да противостои. Такива бяха твоите думи. Но твоите дела въздействаха още по-могъщо от думите ти. Ти щадеше дори най-лютите си врагове колкото се може по-дълго. Ти предпочиташе с благост или хитрост да постигнеш онова, което чрез строгост или с бич можеше да постигнеш много по-бързо. Ти десетки пъти си рискувал живота си, за да запазиш този на някой враг. Тези твои дела са говорели много по-силно от словата ти на сърцето на моята Ханнех. Когато ти отдавна си беше отишъл от нас, тя седеше кротко в шатрата си и слушаше какво разказваме за теб. Тя те избра за свой образец и не търпеше да вадя ятагана от ножницата. Ти знаеш, че ние двамата, аз и ти, навремето победихме враговете на хаддехните и за дълго ги направихме неспособни да се надигнат отново. Когато аз станах шейх, те се съединиха за бунт срещу нас. Аз поисках да ги поразя с остроето на меча, ала Ханнех каза, че ти на мое място си щял да избереш разумието наместо силата. Тя ми даде съвет да смразя враговете помежду им, каза ми също по кой начин ще ми се удаде това лесно и ето как аз избегнах битката и въпреки туй удвоих нашата мощ.

— Хм-м! — изсумтях аз ухилено на себе си. — Мислиш ли, драги Халеф, че Ханнех с този съвет е улучила вярното?

— Хм-м! — изсумтя и той, но не ухилено, а замислено. — Бива ли да ти поверя нещо?

— Всичко, което поискаш!

Той приближи уста до ухото ми и продължи шепнешком:

— Ханнех е именно не само най-прелестното сред всички харемски цветя, но и също изключително умна. Сихди, казвам ти, тя винаги има право!

Едва се сдържах да не се изсмея високо на гордото убеждение, с което каза това. Значи моят храбър герой стоеше под чехъл! Не той, а неговото „най-прелестно от цветята“ бе шейхът на хаддехидите! Но това можеше само да ме радва и през ум не ми мина да го почитам заради тая работа по-малко. Всеки устроен с гореща кръв мъж може да бъде щастлив и за възхваляване, ако притежава предпазлива жена, която умее по дружелюбен начин да го предвардва от безразсъдства. И двойно по-щастлив и за възхваляване е той, ако въпреки своята лесно възбудима натура проявява достатъчно благоразумие да позволява да бъде съветван и насочван от нея. От това няма да се загуби и частица от мъжкото му достойнство. Аз познавам немалко брачни двойки, чието щастие се дължи единствено на любвеобилното, внимателно водителство на жената. Това са перли, чиято стойност изобщо не може да се оцени достатъчно високо.

Халеф винаги ми е бил един безкрайно верен, жертвоготовен и в обикновено положение неимоверно благонадежден слуга и придружител. Неговият кураж и неустрашимост никога не са му отказвали, а за да ме спаси, по всяко време би заложил живота си на карта. Но тъкмо в опасностите неговата благонадеждност не всякога бе за вярване, понеже неговото безстрашие сегиз-тогиз вземаше връх и действайки извън указанията, често ме поставяше в неприятни положения. Ето защо се зарадвах сърдечно, като чух, че неговата жена бе една от предпазливите жени, за които в Песента на сангвиника се казва:

*„А поиска ли той в небесата прекалено да хвърчи,
то дръпва го тя за пеша на фрака пак долу по очи.“*

Аз му се усмигнах радушно и попитах:

— Ако тя винаги е права, ти навярно винаги си неправ?

— О, не! Как можеш да си помислиш такова нещо за мен, сихди! Как може твоят Халеф някога да е неправ? Та аз всякогаш съм съгласен с нея! Значи и аз винаги имам право като нея!

— Това е много умно от твоя страна, драги ми Халеф. Един мъж, който охотно се вслушва в разумните съвети на своята жена, прилича на мюсюлманин, който винаги се ръководи по Корана!

— Как ме радва, че си на това мнение! Защото на мен ми се струва, че човек понякога трябва и да възрази. А пък като погледна най-миловидната сред жените в лика, то тя несъмнено има право. Как бих могъл да натъжа една такава любезност и да превърна една такава усмивка в меланхолия? Трябва да ти кажа, че нейната усмивка бърже-бърже се отразява по моето лице, а после... после, после преминава... преминава...

Той запъна и тогава аз продължих ухилено:

— После навярно преминава и по твоите хаддехни и накрая се усмихва цялото племе?

— Да, сихди, почти е така. От Ханнех, короната на всички жени, тръгва една благост, която се споделя първо от мени после от всички, с които общувам. Моите хаддехни сега не са толкоз серт, както бяха по-рано. Да, представи си само, случва се даже да са учтиви с мен, тяхното най-горно началство. Тая работа води произхода си от теб и твоето учение и дела. И понеже сега никой не ме чува, ще бъда искрен и ще ти кажа: в Светата книга на християните се съдържа, в името на Аллах и Пророка, много, много по-голяма мъдрост отколкото в Корана, който аз по-рано смятах за вълпъчение на всичкото небесно и земно знание. Аз исках навремето да те обърна към исляма и се косях от твоя инатлък. Сега обаче съзнавам, че в една-единствена радушна усмивка на моята Ханнех лежи повече религия и мъдрост отколкото във всичките сто и четиринайсет сувар^[6] на Свещената книга на Мохамед. И после... чуй, сихди, още една тайна!

Той отново доведе устата си в близост на моето ухо и прошепна:

— Също Ханнех, единствената роза сред цветята и цветовете на женския свят, хич и не ще да знае за Корана.

— Защо?

— Защото тълкувателите на Корана твърдят, че жените нямат душа.

— И с това тя не иска да се примири?

— Не, в никакъв случай! Позволи, скъпи сихди, да споделя под секрет: тя твърди, че има такава... и то само каква!

— Хм-м! Кой би го помислил?

— Да го помисля? Тя изобщо не ми разрешава да кажа какво мисля по въпроса и когато аз на нея, ей тъй, съвсем излеко и любвеобилно намекнах, че Мохамед все пак трябва да е знаел какво учи, тя настоя, че нейната душа, хич да не сме говорели за тялото, сама по себе си била десет пъти по-ценна от целия Пророк, тяло и душа взети ведно.

— Ти съгласен ли си с нея?

— Та тя винаги има право, а когато човек се ръководи по жена си, то все едно се води по Корана, ти нали преди малко сам го каза. Аз сиреч действам точно според Корана, когато мисля каквото мисли Ханнех, най-добрата от всички жени.

Каква логика! Дребният храбър хаджи вярваше, че се ръководи по Корана, като го отхвърля. На мен не ми и хрумна да го опровергавам и ние се върнахме след обиколката в дуара, за да изядем овена, за когото според думите на Халеф било „радост и чест да позволи да го заколят за мен“.

Аз останах цяла седмица гост на хаддехидите. През това време нямаше друга тема на разговор освен събитията от по-раншното ми присъствие при племето, към които хората и до днес още поглеждаха назад с гордо доволство. Халеф беше главният говорител. Той държеше множество речи, в които ме описваше като най-големия герой под слънцето и същевременно се представяше за мой приятел, закрилник и крепител. Аз обикновено се отдалечавах веднага щом се наканеше да се впусне в един такъв панегирик за моята и собствената си особа. Не можех с присъствието си да одобря прекалените му ориентализми и същевременно съзнавах пълната невъзможност по някакъв начин да им попреча. Когато веднъж му направих забележка по въпроса, послужвайки си с думата „ифтихар“^[7], той отскочи назад като пред някой смок и се провикна гневно:

— Какво? Как, сихди? Аз да съм мюфтехир^[8]? Как можеш да ме оскърбяваш по този начин и да караш да се изчервяват от срам страните на един мъж, който ти е дарил цялото си сърце и по всяко време е готов да даде петдесет пъти едно подир друго живота си за теб? Защо извършва човек такива геройски дела, каквито сме ги вършили ние? Та нали само за да може да разказва за тях?

— Не! Онова, което сме правили, е ставало по други, по-добри причини. Аз...

— Причини? — пресече ме той. — Сега думата не е за причините, защото причините вървят отпред, а говоренето идва подир. Ако аз не бива да приказвам за това, което съм сторил и преживял, то е по-добре хич да не съм го сторвал и преживявал.

— Кой ти е забранил приказването? Ти трябва да се пазиш само от преувеличения.

— Преувеличения? О, сихди, как може при твоята опитност и познания тая работа да стои толкоз зле! Човекът е единственото невярващо създание, което живее на света, защото животните, растенията и камъните никога не могат да бъдат невярващи, ама това ти май хич не знаеш. И понеже само човекът притежава неверието, то той го има в такова голямо количество, че изобщо не може да бъде пресметнато. Кажеш ли думата „сто“, ще ти повярват само двајсет. Имаш ли пет деца, ще те сметнат способен само на две, а ти твърдиш ли, че притежаваш всичките си трийсет и два зъба, то хората ще ти оставят само десет или единајсет, между които ще се намират двајсет и една празнини. Ето защо един умен човек трябва да казва винаги повече, отколкото всъщност е вярното. Аз, притежателят на едно-единствено дете, казвам, че имам десет момчета и двајсет момичета. Аз твърдя, че притежавам деветдесет и шест зъба, и това е една малка лъжа, защото нали си знам, че хората ще ми извадят от тях барем три четвърти. Аз не казвам неистина и не преувеличавам, защото ако река, че притежавам два крака, то ще ми хванат вяра само за един, а трябва значи, ако искам да нацелят истината, да приказвам поне за четири. Дано Аллах просветли твоя дух, че да съумееш полека-лека да вденеш това, което сега ти казах, и да не ме прекъсваш винаги, когато разправам нашите геройски дела. Ако си застрелял някоя пустинна лисица, трябва непременно да направиш от нея лъв, защото хората ще приемат, че това е било само мишка, а ако в реката е загинал някой човек, аз съм длъжен да разправам, че са се издавили десет души, защото хората иначе ще твърдят, че изобщо не е имало хич никаква вода за даване. Вземи думите ми присърце, сихди! Ако искаш да идеш до Персия и да се върнеш с читава кожа, то винаги казвай повече, отколкото в действителност имаш да кажеш. Аллах йисаллимак! (Аллах да те пази!)

След това назидание той се обърна и се отдалечи със самоуверената стойка на мъж, който е спасил някого от банкрут,

предоставяйки му цялото си състояние. В самохвалебствията той си беше неповторим, ала за негово извинение трябва да прибавя, че на него като ориенталец това не бива да му се прихваща особено високо. Ако той се държеше по европейски маниер, нямаше да е милият, храбър и самобитен чешит, какъвто винаги толкова много ми е допадал.

В хода на посоченото време от една седмица разговорът често стигаше до възнамеряваното от мен пътешествие до Персия и тогава узнах, че Халеф планираше да предприеме преди туй една езда, която действително бе по-належаща от моето пътешествие. Кабила^[9] на хаддедихните се числи, както се знае, към ша'б^[10] на шаммарите и ето защо дребният хаджи отдавна бе искал да навести Джебел Шаммар и Хаил, главното селище на тази област, за да завърже отново за дълго прекъснатите отношения със съплеменниците.

Хаджията беше не само сърцат воин, но и умен дипломат, а неговата Ханнех му беше най-добрата съветница. Двамата хранеха мнението, че подновяването на този съюз ще допринесе голяма полза на техните хаддедихни и ще им даде значително надмощие над живеещите наоколо племена, на които въпреки сключените мирни договори никога не можеше да се вярва. Според обичаите на бедуините и по още други причини, за да направи впечатление при Джебел Шаммар, Халеф всъщност трябваше да предприеме пътуването с една голяма, бляскава конна дружина. Но това щеше да бъде едно безопасно начинание, при което нямаше да може да пожъне никаква слава. Освен това дребничкият шейх искаше да изживее приключения, за които сетне да може да разкаже по своя дълбоко бъркащ в „гърнето на славословието“ маниер, и той се бе посъветвал сериозно със себе си дали няма да е по-добре да язди сам. Но тогава Ханнех му „избила сербезлъка от главата“, както той се изрази пред мен, и с това на „строгата любов и гневната всеотдайност“ му каза, че нямало да позволи това. За щастие тогава бях пристигнал аз, което придаде на работата едно неочаквано друго направление.

Какво блаженство, да може да язди с Кара бен Немзи към Джебел Шаммар и да се покаже на тамошните, шаммари като „приятел и закрилник“ на този „най-голям герой на земното царство“! При това положение действително не бе нужна никаква свита и следваше да се очакват непрекъснати преживявания, на които „ще се дивят и най-

сетнешните поколения“. И тук веднага можеше да се изпълни едно желание, което отдавна бе таено не само от безстрашния хаджия, но и от неговата предпазлива Ханнех: на Кара бен Халеф тук може би се отдаваше възможност да покаже на хаддедихните, че е достоен син на своя смел баща. Това бе най-съкровено желание на неговите родители. Халеф беше убеден, наистина, че за сина му не можеше да има по-добър пазител от самия него, но Ханнех не бе на същото мнение. Тя много повече предпочиташе да повери детето си на мен отколкото на него и двамата се бяха споразумели, че Кара бен Халеф трябва да ни придружи. По отношение вземането на един отряд хаддедихни Халеф опита още веднъж:

— Скъпи сихди, ти винаги си бил на мнение, че много придружители само биха пречили. И сега ли си още на същото становище?

— Да. Защо искаш да го знаеш?

— Защото първо бях решил да предприема пътуването с може би стотина мъже, тъй като това би направило повече впечатление, отколкото ако тръгна с малко хора. Но ето че пристигна ти и аз с гордост се сещам за нашите опасни странствания и дела, които без чужда помощ сме вършили. На славата, която спечелихме, дължа, че станах шейх на хаддедихните. За съжаление, към тази слава аз в последните години малко прибавих. Трябва ли ставите ми да ръждясат и куражът ми да заприлича на някое острие, което човек вече не вади от канията? Ти все пак познаваш твоя верен Халеф и знаеш, че за мен опасността е необходима както водните талази за рибата. Моята душа се задушаваш в тая бездейност, а духът ми прилича на някой орел, когото Аллах е превърнал в охлюв. А какво ще стане от моя син Кара, ако не получи възможност да прояви своята ловкост и да докаже смелостта си? Той ще бъде един безполезен човек, който няма да го бива за нищо, освен да се налива с лагми^[11] и един ден ще си иде ей тъй от Рашах ел Буруда^[12]. Може ли да се отличи той, ако го взема под закрилата на сто ездачи? Не! Затова приветствам с радост твоето пристигане. Аз имах копнеж отново да преживея нещо, което да се отбележи в книгите за героите, а това мога само ако направим както по-рано: да яздим сами. Ти какво ще речеш?

— Питай по-напред какво ще рекат воините, които щяха да те придружават, а сега ще трябва да останат.

— Тях няма какво да ги питам. Аз съм шейх и те са длъжни да се подчиняват. По-късно ще ги обезщетя с някой голям ловен поход. И тъй, скъпи сихди, позволи да чуя твоя съвет!

— Ако зависи от мен, ще яздим сами, а това е по-добро и по други причини.

— Какво имаш предвид?

— Вземи най-напред разстоянието! Оттук до Джебел Шаммар са най-малко четиринайсет дена път с бързи камили, защото коне не можем да вземем поради липсата на вода. С оглед на това ти ще се нуждаеш при сто ездачи също и от сто товарни камили, за да превозват водните мехове. Така ние ще пристигнем там едва след четири или пет седмици. Откъде ще вземеш водата за излишните три седмици? И помисли за вражките племена, през чиято територия трябва да минем! Една дружина от сто ездачи непременно ще бъде открита от тях, докато трима души вероятно ще останат незабелязани. И тъй като ти се стремиш към слава, питам се: коя чест е по-голяма, ако сто или само трима души преодолеят благополучно опасностите, срещу които отиваме?

— Ще яздим сами, сихди, аз, ти и моят син Кара, за когото ще бъде най-голямата от всички почести да язди до тебе в това пътуване. Аз ще говоря с Ханнех, моята жена. Тя ще ни опакова най-ситното брашно и една крина от най-сочните фурми, така че по път няма да страдаме от глад. — После плесна радостно ръце и прибави със сияещо от щастие лице: — Хамдулиллах, слава, възхвала и благодарност на Аллах, задето сега въздухът на пустинята отново ще ни обветри и аз ще мога да покажа, че у мен все още живее старият герой и победител, когото никой не може да надвие и който във всяка нужда и опасност е твой верен приятел и храбър закрилник.

Пропуснах речта му мълчаливо. Той обичаше така да си говори и ако разменеше ролите, това можеше само тайно да ме развеселява.

Не е необходимо да казвам, че заради сигурността на сина си Ханнех ни даде куп съвети за поведение, които бяха напълно излишни. Кара бен Халеф беше безкрайно горд, дето го вземахме на едно толкова далечно и не безопасно пътуване. След като си бяхме взели сбогом, той препусна напред, високо изправен на седлото и съпроводен от известен брой хаддехихни. Те носеха кози кожи, от които щеше да бъде направен един келлек^[13] за преминаването през Ефрат. Откараха

ни до десния бряг на реката и се върнаха, а ние поехме в югозападна посока към пустинята Нефуд.

Халеф беше избрал за нашето пътуване трите най-бързи и издръжливи ездитни камили на племето, които дни наред можеха да минат без вода. Но тъй като тези хеджан^[14] не бива да се товарят прекалено, бяхме взели само три малки меха, които на шестия ден бяха почти празни, така че имахме грижата пак да ги напълним. Но това не беше безопасна работа, защото се намирахме във време, когато малкото кладенци на Арабската пустиня често са заети. Племената из тези райони бяха всичките повече или по-малко вражески настроени към хаддехидните. Най-вече трябваше да се пазим от шераратите, които сега бяха в кръвно отмъщение с хаддехидните и щяха да искат живота ни, ако попаднем в техни ръце. Техният шейх носеше прозвището Абу 'Дем, Баща на кръвта, една подходяща за него характеристика, а в племето имаше един мъж, от който още повече трябваше да се страхуваме, отколкото от този кръвожаден шейх, а именно Гадуб ес Сахар (Гадуб Магьосника) магът и лечителят на шераратите.

Тоя „магьосник“ се ползваше сред приятелите на неговото племе с добра, а сред неприятелите — с лоша слава. Знаеше се, че при всяко гласуване за съдбата на някой пленник той изискваше неговата смърт и най-често налагаше волята си. Касаше ли се за някой друговедец, за някой шиит, евреин или особено за християнин, то тогава за пощада изобщо вече не можеше да става дума. Дори шераратите, които се удивляваха на изкуството му, се страхуваха и се пазеха от него като от мъж, чийто гняв можеше да стане опасен дори за най-близките му хора. Накрая той беше по-могъщ в племето даже от шейха и се говореше, че този нямало да гледа неохотно, ако Магьосника го сполети нещо човешко.

Та от това племе ни застрашаваше най-голямата опасност, толкова повече че не знаехме къде се намира сега. Ние бяхме приблизително на същата ширина с областта Ел Джуф, на ден и половина път от нея, а малкият Бир Нуфак (Кладенец Нуфак) бе на толкова разстояние пред нас, че можехме да го стигнем до пладне. Сега трябваше да узнаем дали той е зает, или не. Аз исках да избързам напред и да разузная, ала Халеф не се съгласи.

— Сихди, да ме оскърбиш ли искаш? — извика той. — Ти си франк, а аз — ибн ел араб, не е ли тогава моя работа да разузная местността? Или не ме считаш способен на изискваната за целта ловкост?

— Считаю те, но ти знаеш, че по отношение ловкостта аз съм ти бил учител.

— За това аз не мисля, защото ученикът може не само да достигне учителя, ами даже да го надмине.

— Смяташ, че при теб случаят е такъв?

— Дори и да не смятам, то ще си покаже. А Кара, моят син, трябва да се научи да се възхищава на своя баща. Ето защо искам като на твой и негов закрилник да ми разрешиш да яздя напред.

Какво трябваше да направя? За да бъде благонадежден съгледвач, дребният хаджия бе прекалено дързък. Но можеше ли да го посрамям пред неговия син? Не. И затова го пуснах да замине. Скоро го видяхме да изчезва на хоризонта със своята бърза като вятър хеджин, а ние продължавахме да яздим след него в досегашния ход. Имахме още два часа да яздим до обяд, т.е. до кладенеца, чието разположение приблизително знаех, наистина, ала неговата околност ми беше непозната. При бързината, с която Халеф се беше отдалечил, трябваше след малко повече от час да е там. След изтичането на час и половина аз проявих предпазливостта да спра, за да дочакам завръщането му. Мина един час, без той да дойде, и това ме угрижи. А когато измина още един такъв промеждутък от време, Кара ме попита с неуверен тон:

— Сихди, не трябваше ли татко да е вече тук?

— Той сигурно е забелязал при кладенеца хора и иска да изчака, додето се махнат — опитах да успокоя разтревожения младеж.

— Това не би било много умно от негова страна, защото в този случай той трябва да се върне, за да ни предупреди.

— Не се грижи, а разчитай на него. Та нали преди малко го чу да казва, че е добър съгледвач.

Кара замълча. Когато отново бе изтекъл безрезултатно половин час, той призна:

— Сихди, започвам да се притеснявам. Дано Аллах закриля баща ми! Нека побърза да му се притечем на помощ!

— Не бързо, а предпазливо ще яздим, като ти си точно зад мен.

— Защо зад теб?

— От предпазливост. Въздухът при кладенеца не е чист. Там има хора.

— Аллах, Аллах! И те са заловили татко?

— Това не знам, но го предполагам, както сега откровено искам да ти призная.

— Тогава трябва да побързаме, за да му помогнем!

— Напротив, ние трябва да се забавим. Ако баща ти е попаднал в ръцете на тези мъже, то те ще наблюдават местността, от която е дошъл. Не е трудно да си помислят, че не се е намирал сам в пустинята. Ако яздим бързо към кладенеца, те ще ни видят по-рано отколкото ние тях и ще се приготвят. Те са слезли от животните си, значи отдалеч са незабележими, докато ние на нашите камили представляваме отдалеч видими фигури. Ако се придържаш зад мен, ще изглеждаме само като един ездач, а с далекогледа се надявам да ги забележа по-напред отколкото те нас.

Яздехме по указания начин бавно напред. Местността беше равна досега, но ето че хоризонтът пред нас се издигна в няколко неправилни линии. Далекогледът ми показва, че там има няколко голи скалисти вериги, които се простираха напреко на нашата посока. Между тях или зад тях трябваше да се намира кладенецът и това ме наведе на убеждението, че Халеф е бил пленен, иначе сега трябваше да го видим. В своята обичайна прибързаност той е яздил към скалите, бил е съгледан оттам и после нападнат от засада.

С далекогледа виждах надалеч. Претърсих внимателно всяка линия на скалите, но напразно. Ако някой стоеше пред тях, със сигурност щях да го открия. Но ако лежеше зад тях, щеше да остане скрит за мен, докато се намерех при него, а тогава щеше да бъде твърде късно. Не биваше да приближавам веригата от възвишения толкова, че да бъдем видени оттам с просто око и поради това извих, подтиквайки камилата си към по-бърз ход.

— Машаллах! — извика Кара бен Халеф. — Искаш да отбегнеш кладенеца? Тогава татко ще остане без помощ.

— Ти само ела и ми се довери! — отвърнах аз. — Ако положението при Бир Нуфах е такова, каквото си го представям, то тамошните съгледвачи ще насочват вниманието си само на североизток, откъдето ни очакват. Ние ще яздим в дъга, докато достигнем източния край на веригата възвишения, и ще завием после

под тяхна закрила отново към кладенеца. Хората няма да очакват, че ще дойдем оттам, и ето защо предполагам, че ще успеем да се промъкнем незабелязано. Какво ще се случи после, още не мога да кажа.

След четвърт час бяхме достигнали веригата от възвишения. Зад нея се простираше втора, паралелна на нея, така че между тях се образуваше долина, която, изглежда, описваше многобройни извивки. Ние я последвахме, като насочвахме така камилите си, че стъпалата им да се натъкват на камъни. Постепенно скалите ставаха по-високи и се приближаваха все повече, което ми беше приятно, защото така нашият кръгзор се смаляваше, наистина, но също и този на евентуалните съгледвачи. При всеки завой на вади^[15] ние спирахме, за да погледнем зад него дали няма да открием враг. По този начин се придвижвахме много бавно и минаха пълни два часа, преди да сме оставили зад себе си пътя за един час.

Най-сетне забелязахме по сигурни белези, че се намираме близо до кладенеца — видяхме встрани няколко изсъхнали храста, а по дъното на долината нямаше трева. Сега се налагаше да удесеторим предпазливостта си.

Отново достигнахме една извивка. Докато досега на такива места бяхме оставали седнали върху камилите, този път аз накарах моята да спре и слязох. Като се притиснах плътно до скалната чупка и подадох само половината си лице, съгледах пред себе си едно значително разширение на долината, където бивакуваха около двеста добре въоръжени камилски ездачи, в които, за моя радостна изненада, разпознах шерарати. Странично от множеството седяха неколцина, които, изглежда, бяха командващите. Между тях седеше хаджията, като техен пленник.

Един от отделно седящите стана, вдигна лице към скалистата височина, извика едно име и после запита:

— Още нищо ли не виждаш?

Когато аз също погледнах нагоре, открих един бедуин, който беше залегнал зад един голям камък. Той отговори:

— Никакъв човек.

— Тогава трябва да сме се излъгали и пленникът да е бил сам. Слез долу, нямаме време да чакаме повече. Трябва да тръгваме, защото иначе няма да стигнем до довечера при Бир Надахфа.

— Какво става? Какво виждаш, сихди? — попита тихо моят млад придружител. — Чувам да се вика.

— Пропълзи до мен. Така ще видиш баща си — прошепнах аз.

Кара последва нареждането ми. Когато съгледа Халеф, аз го улових за ръката и му нашепнах предупредително:

— Тихо! Никаква прибързаност! Сега нищо не може да се направи. Трябва да изчакаме до довечера.

— Няма ли тогава да бъде твърде късно?

— Не. Със сила срещу толкова много хора нищо не може да се постигне. Само хитрост може да доведе до целта, а за това нощта е най-подходящото време.

— Но ако те погубят дотогава татко?

— Няма да го сторят. За съдбата на пленниците може да решава само джемма^[16], а принадлежащите към него възрастни хора не са тук. Ти виждаш, че това са все млади воители.

— Какво може да са наумили? Преселничество не е защото те нямат жени, старци, деца и животни при себе си. Дали не е боен поход?

— Не. Забелязваш ли вляво там камилите, които са високо натоварени с въжета и палмови рогозки? Тези въжета и рогозки са предназначени за откарване на животни и опаковане на плячка. Значи се касае за грабителски поход.

— Срещу кого?

— Не знам, но се надявам довечера да го узная.

— От кого?

— От самите шерарати. Ние ще ги подслушаме.

— Сихди, сега разбирам, че баща ми е имал право, като казваше, че ако човек иначе нищо не преживява, необходимо е само да тръгне с теб и тогава определено може да очаква всички възможни приключения. Но, виж, ние трябва незабавно да се махаме! Те се канят да се качат на животните си. Ако тръгнат насам, ще ни открият.

— Те няма да тръгнат насам, а ще напуснат вади там вляво през страничния отвор, понеже искат да отидат до Бир Надахфа.

— Откъде знаеш?

— Предводителят го каза преди малко, когато извика долу съгледвача. Този кладенец се намира на юг оттук, а отворът сочи в тази посока.

— Бил ли си вече там?

— Не, но съм чел едно подробно описание за него и неговата околност. Хамдани, един древен арабски писател, е бил там и разказва за него. Това е било много отдавна, наистина, но в тази страна подобни терени се променят дори в течение на столетия толкова малко, че неговото описание сигурно и до ден днешен отговаря на действителността. Виж, че имах право! Те се изтеглят вляво там навътре. Баща ти е вързан за камилата си. Той поглежда зад себе си, защото подозира, че се таим тук и наблюдаваме шераратите. Аз ще му се покажа, когато мога да го сторя без риск, за да го успокоя.

Бедуините напуснаха вади в последователен ред, при което предводителите, с Халеф помежду си, бяха последни. Малко преди изчезването си зад скалите той отново обърна лице назад. Като видях, че неговите придружители не обърнаха внимание на това, аз изскочих три крачки напред и вдигнах ръце. Погледът му се спря на мен и аз бързо се отдръпнах пак назад. Сега хаджията знаеше, че положението му ми е известно и ще направя всичко възможно да го освободя.

След това се изкатерих по южната страна на долината, за да се убедя в изтеглянето на шераратите. Когато вече не можех да ги виждам, аз се спуснах отново долу. Отведохме камилите до кладенеца, който нашите врагове за съжаление дотолкова бяха изпразнили, че се наложи да чакаме два часа, за да можем да утолим жаждата си, да напълним двата меха и после да напоим и животните поне за един ден. След това побързахме да последваме дирята на шераратите.

Бях казал, че искам да подслушам враговете. На равната пустиня това щеше да е свързано с голяма опасност. За щастие, кладенците на Бадийех, също Бир Надахфа, се намират в скалисти местности и особено споменатият е обграден от истински варр^[17], който предлагаше отлично прикритие за възнамеряваното промъкване.

Накарахме нашите две хеджан да ускорят крачки, докато естеството на дирята ми показва, че трябва да намалим бързината си, ако не искаме да се приближим прекалено до шераратите. Следобедът мина, без да се случи нещо важно, и когато слънцето се потопи в пясъчното море, далекогледът ми показва южно от нас разпрострелия се надалеч хаос от каменни блокове, в чиято среда се намираше кладенецът. Шераратите бяха пристигнали там и ние трябваше да спрем, където се намирахме. Едва когато се стъмни напълно,

проездихме още известно разстояние, додето се намерихме на приблизително километър от варра. Тук животните ни трябваше да легнат и ние им спънахме предните крака, така че да не могат да се отдалечат.

Сега бе настъпило времето за промъкване до враговете. Кара бен Халеф гореше от желание да участва в него, но трябваше да остане при камилите. Аз му предадох двете си пушки, които щяха да ми пречат, и тръгнах към варра. Скоро след като го достигнах, намерих при звездната светлина едно място, където скалните отломъци дотолкова се разстъпваха, че се откриваше широк проход до кладенеца. Много вероятно шераратите също се бяха възползвали от него. Едва бях проникнал там, чух пред мен да вика висок глас, а като се промъкнах по-нататък, разбрах думите:

— Аллаху акбар! Ашхаду анна ла иллаха илл' Аллах, ва Мохамеду расухл Аллах. Хаййа алас сала!

Шераратите изричаха 'Аша, Вечерната молитва, предписана за времето след слънчевия закат, когато е настанала нощ. Този хор ми позволи да се промъкна нечуто толкова близо до тях, че можах да се скрия зад един камък само на няколко крачки от кръга на бивака им. Звездите не светеха много ярко. Въпреки това можех да огледам почти изцяло откритата площ около кладенеца. Бедуините бяха коленичили на молитвените си килимчета с лица, обърнати към Мека, и повтаряха с отредените движения думите на изговарящия молитвата, който се намираше в моя близост. Аз разпознах в него онзи шерари^[18], който днес по обяд при Бир Нуфах бе заповядал на съгледвача да слезе от височината и навярно беше предводителят на отряда. Това ми дойде съвсем удобно. Той носеше хаик като мен и имаше горе-долу моята фигура. Тримата или четирима души, които бяха вече седели край него при кладенеца Нуфах, коленичеха и сега отделно от другите, не зад, а пред него, както изрично отбелязвам. А зад него лежеше на пясъка с вързани ръце и крака Халеф, отдалечен само на три метра от мен. Освобождаването му беше лесно, толкова повече, че бе легнал с лице към мен. Беше го сторил с предусещането, че нашата помощ ще дойде от тази посока. Но аз трябваше не само да го спася, а да си върнем и камилата му, което при сегашните условия можеше да се постигне единствено чрез размяна например срещу... предводителя.

Всички насочваха своето внимание към молитвата и при това не биваше да отвърщат поглед от югозапад. Аз, напротив, лежах на североизток от тях. Сега изтеглих ножа си и се заприбутвах към Халеф. Той ме видя да идвам и протегна вързаните си ръце. Един срез и те бяха свободни. Същото направих и с вървите на краката. След това му прошепнах в ухото:

— Пълзи към пътя и после бързо право напред, където ще намериш Кара, ако го повикаш.

— Ами ти, сихди? — попита той, угрижен за мен.

— Аз ще дойда после. Махнете въжетата от краката на камилите! Бързо, бързо!

Халеф изпълзя, а аз останах да лежа на неговото място, за да осъществя намерението си в мига, когато враговете щяха да си имат работа със сгъването на молитвените килимчета.

Всичко това се бе случило много по-бързо, отколкото мога да го разкажа, и тъкмо видях Халеф да изчезва по пътя, дойде краят:

„Аллах е много велик! Аллах е много велик и възхвала да бъде на Аллах в обилие!“

Точно когато първоизричащият молитвата бе изговорил думата „обилие“ и другите започнаха да повтарят след него изречението, аз се полуизправих зад предводителя, наведох се напред, улових го с лявата ръка за рамото и го ударих с десния юмрук по слепоочието, от което той рухна. После скочих, метнах го на рамо и побързах след Халеф. Двестате човека зад мен в този миг ми бяха безразлични. Аз имах предводителя им и поради това не бе необходимо да се опасявам за тях.

С дълги скокове изминах прохода и продължих припряно нататък. Тогава зад мен прозвучаха високи гласове, а пред себе си чух Халеф да вика своя син. Увеличих бързината. Преследвачите можеха да тичат по-бързо от мен, защото носех товар. Удаде ми се да се добера до нашите камили, които, готови за незабавно възсядане, лежаха още на земята.

— Бързо на седлото, Халеф! — заповядах му аз. — И вземи пленника при себе си! Измъквайте се бързо, право на изток, и след приблизително две хиляди крачки спрете!

— А ти да останеш ли искаш, сихди?

— Трябва да заловя още един шерари, който по-късно ще ни послужи като пратеник.

Баща и син се подчиниха, а аз залегнах плътно на пясъка, за да не бъда преждевременно видян от преследвачите. После чух бързи крачки и забелязах един шерари да тича насам. Той се беше откъснал далеч напред от своите спътници. Нищо не можеше да ми е по-приятно. Той спря на шест или осем крачки от мен и се заслуша. Като не чу нищо, продължи колебливо, все по-близо към мен. Зад него прозвучаха викове. Той се обърна и отговори, като ми даде гръб. Аз скочих, хванах го за гърлото и му нанесох моя ловен удар по главата. Оня се отпусна в ръцете ми, гъргорейки. Вдигнах го и го понесох, без при това прекомерно да бързам, защото още не бях видян от другите шерарат и се отдалечавах в посока, в която сигурно нямаше да търсят. Стигнах при Халеф и Кара тъкмо когато вторият ми пленник идваше на себе си от зашеметяването. Те бяха слезли, а помежду им седеше с вързани ръце първият пленник, когото заплашвах с голи ножове да не издаде нито звук.

— Ето го, иде — каза му Халеф. — Това е той, за когото ти казах, най-силният и непобедим Кара бен Немзи ефенди. Той е прочутият притежател на тези две пушки, една от които стреля десет хиляди пъти едно подир друго, и веднага ще те прати в Джехенната^[19], ако само гъкнеш или направиш някое непозволено движение.

— Действително ще го сторя — потвърдих аз заплахата на хаджията. — Но на шерарат нищо няма да се случи и те ще могат да се върнат още тази нощ при своите, ако сега се държат мълчаливо и ни се подчиняват. Но не го ли сторят, нашите ножове ще намерят сърцата им. Сега ще се отдалечим още на известно разстояние оттук, а после те ще узнаят какво желая от тях.

Ние свързахме ръцете им, след което те закрачиха пред мен, докато Халеф и Кара ни следваха с камилите. Повторната промяна на мястото се налагаше, за да се изплъзна от преследвачите. Те ни търсеха северно от варра, а ние сега го обхождахме с намерението да спрем южно от него.

Когато приех, че сме се отдалечили достатъчно, камилите бяха накарани да легнат, а аз заповядах на шерарат да седнат. После отведох Халеф настрана, за да го разпитам. Въздържах се от всякакви упреци, което, види се, го успокои. В своята обичайна самоувереност той

безгрижно се спуснал в долината на Бир Нуфах и там бил обграден и разоръжен от шерарат. Те го видели да идва и се притаили. Твърде горд, за да се отрече от себе си, той им назовал името си и с това предизвикал голяма радост. Шейхът на хаддехните, с които били в кръвна вражда, бил за тях скъпоценен улов. Целта на своя разбойнически набег те премълчали, но Халеф бил достатъчно умен да отгатне от няколко необмислени приказки, че той се отнася до ласафах шаммарите. На въпросите им отговорил, че е сам, но не му повярвали. Но когато изминали два часа, без някой да го последва, приели, че е казал истината, и потеглили заедно с него. След като ми разказа това, той продължи:

— А знаеш ли, сихди, кой е този шерари?

— Не — отговорих.

— Тогава чуй и се диви! Той е синът на Гадуб ес Сахар, стария магьосник на шерарат, нашия най-върл и кръвожаден враг, когото дано Аллах изгори. Кръвното отмъщение всъщност ми повелява да го застрелям без милост, защото той носи прозвището Абу ел Гхадаб (Баща на гнева), с което явно иска да каже, че не би пощадил никого от своите врагове.

— Това не ме интересува. Той не е твой, а мой пленник, а моята религия и благоразумие ми забранява да пролея кръвта му.

— Прави тогава каквото искаш! Аз знам, че то ще бъде правилното, защото те познавам.

Аз развързах втория пленник и му казах следното:

— Чуй какво ще ти кажа сега! Аз съм Кара бен Немзи, християнин и приятел на хаддехните. С моята магическа пушка мога да изпозастрелям всичките ви воители, преди някой от вашите куршуми да ни е достигнал. Вие пленихте моя приятел, шейха хаджи Халеф Омар, за да го убие. Аз го освободих, сам-самичък, с което доказах, че не се боя от вас. Би трябвало да ви убия, но понеже съм християнин, искам да ви освободя, разбира се, при условието, което сега ще чуеш. Аз изисквам обратно камилата на моя приятел и заедно с нея всички вещи, които сте му отнели. Сега ти ще идеш до вашия бивак, за да докараш животното, оръжията и всичките там предмети. Ако го сториш честно, ние ще освободим Абу ел Гхадаб и ще продължим ездата си. Наумиш ли обаче някое коварство, той ще бъде застрелян.

Давам ти от този момент до връщането ти половин час време. Не си ли тогава тук, той ще трябва да умре. Сега върви!

Той се поколеба и тогава Абу ел Гхадаб му каза:

— Побързай и стори каквото ти бе казано! Моят живот е поценен от притежанието на една жалка хаддехидхиска камила.

Мъжът се отдалечи. За да избегна евентуален капан, аз преместих бивака на значително разстояние настрани и се промъкнах после с Халеф, който взе временно пушката на сина си, към варра, и то до мястото, край което трябваше да мине пратеникът. Кара бен Халеф имаше заповедта зорко да пази пленника.

Половината час още не беше изтекъл, когато чухме стъпки пред нас. Пропълзяхме встрани и видяхме пратеника да идва. Водеше камилата и ни отмина, без да ни забележи. Втори шерари нямаше при него. Моята заплаха значи бе имала нужния ефект. Ние станахме и го настигнахме.

— Цяло щастие за теб, че си честен! — казах му аз. — Предай каквото имаш!

Халеф си получи обратно всичко, което му бяхме отнели. После той отпрати шерари с уверението, че неговият предводител също ще бъде освободен след няколко минути.

— Ама ще сдържиш ли и ти думата си, ефенди? — попита ме онзи.

— Тръгвай незабавно от тук! — сопнах му се аз. — Кара бен Немзи винаги е сдържал думата си. Или трябва да ти раздвижа краката?

Той изчезна. Когато пристигнахме при нашия пленник и неговия млад пазач, аз му развързах ръцете и казах:

— Ние получихме каквото поисках. Ти можеш да си вървиш.

Абу ел Гхадаб въпреки това остана, измери ме с поглед от горе до долу и запита после:

— Наистина ли ме освобождаваш?

— Да. И понеже постъпвам честно към теб, очаквам да ни оставите да продължим. Ние ще се отправим към Бир ел Халавийят (Кладенец на сладостите) и не желаем да ни последвате.

— А ние ще яздим до Бир еш Шукр (Кладенец на благодарността), който лежи на изток, защото искаме да отидем до Акабет еш Шейтан. Ти значи няма защо да се страхуваш.

— Да се страхувам? Аз никога не съм познал страха.

Тогава шерари отговори с подигравателно хилене:

— Не познаваш страха? Аз съм чувал много за теб, но онова, което разправят хората за теб, не е истина. Цялата твоя храброст би била само една воня пред храбростта на шерарат. Днес ти ни се изплъзна, но не завинаги! Известен ли ти е законът на кръвното отмъщение? Той е като лъв, който никога не освобождава плячката, в която е вкопчил веднъж ноктите си. На този Шеба ет Тхар^[20] ще паднеш в жертва с днешния ден! Ти си следовник на един фалшив бог и изповедник на неговия син, който е умрял като лъжец и смутител от безчестна смърт на кръста. Той е бил един гяур, какъвто си ти и...

— Спри! — прекъсна гневно приказките му дребният Халеф. — Не казвай тази дума още веднъж, защото аз нямам толкова търпение към теб, както...

— Ти? Дето си едно джудже! — прекъсна го шерари ухилено. — Сега аз вече не съм вързан, присмивам ви се и повтарям, че Шеба ет Тхар ще погълне всички ви. Месото и кръвта на един гяур ще са за него...

Абу ел Гхадаб не стигна по-нататък. Един силен плющящ удар пресече словото му — дребният, гневлив хаджи го бе шибнал с камилския камшик с все сила напреко през лицето и сега извика:

— Това ти е за гяура, кучи син! Искаш ли сега още един път да го кажеш?

Удареният изкрещя високо от болка, стрелна двете ръце към лицето и остана известно време объркан и неподвижен. После обаче направи един скок напред да сграбчи Халеф. Но това бе само една-единствена крачка, защото втори удар от страна на дребосъка го отхвърли отново назад. И тогава и аз вече стоях до него, улових го за мишниците, притиснах ги към гърдите му и заплаших:

— Нито крачка повече, инак ще ти смажа ребрата, жалка твар! От твоя Шеба ет Тхар ние не се страхуваме. А сега бързо се омитай, в противен случай ще накарам ножа си да поговори с теб!

Дадох един тласък на Абу ел Гхадаб, от който той потегли към земята и се преметна. Изправи се и не посмя да предприеме никакви нападателни действия, но докато възсядахме камилите, ни обсипа с порой от хули, а и когато потеглихме, го чувахме все още да реве след нас:

— Шеба ет Тхар ще ви погълне... Шеба... ет... Тхар... Шеба... ет... Тхар...!

Кряскането му бе чуто във варра. Шераратите помислиха, че е в опасност, и побързаха да му се притекат на помощ, както ни издадоха техните гласове, които чухме зад нас. Не се бояхме от тях, но въпреки това подтикнахме камилите си, защото оттук нататък се налагаше да бързаме.

Аз яздох начело, другите двама ме следваха. След известно време Халеф ми викна:

— Ама, сихди, ти поемаш в погрешна посока, ние не трябва да отиваме толкова далеч надясно!

— Трябва — отвърнах, — защото натам лежи Бир ел Халавият.

— Но ние не възнамеряваме да ходим там.

— Така е. Ние трябва да отидем да предупредим ласафахите за шерарат, но те не бива да го заподозрат. Ето защо казах на сина на Магъосника, че искаме да се насочим към Бир ел Халавият. И аз сега го правя, за да измамя шераратите, защото те ще последват дирята ни още щом настъпи утрото.

— Искаш да идеш дотам? Това би било една голяма заобикалка.

— Ти нали познаваш пътя?

— Да, добре.

— Тогава знаеш, че след половин ден езда ще излезем на голяма, обширна скалиста площ, където камилите няма да оставят никаква следа и ние ще може да се отклоним наляво, без шераратите да го забележат.

— Това е вярно, сихди. Тук ти отново доказва, че вероятно си по-умен от мен.

— Само „вероятно“? — ухилих се аз. — Е, да, аз вероятно нямаше да се окажа толкова хитър да препусна като сляп посред двеста шерарати и да се оставя да бъда пленен от тях, драги Халеф!

Това беше единственият упрек, който чу Халеф за своята непредпазливост, и прояви благоразумие да не отговори. Аз сигурно щях по-остро да го укоря, ако не ме въздържаше присъствието на сина му.

Яздихме през цялата нощ, след което позволихме на нашите хеджан да отдъхнат. После продължихме пак, докато стигнахме скалистата площ. Там променихме на едно много твърдо място

досегашната посока. Днес се отвори много работа за камилите, защото яздихме до късно вечерта, когато при Бир Бахрид (Хладен кладенец) се натъкнахме на едно изнесло се напред подразделение ласафахи.

Като хаддедихни бяхме приети много приятелски от тях, а когато им казахме, че идваме не само като приятели, но и като предупредители, и ги осведомихме как стоят нещата, посрещането стана дори ликуващо. Веднага бяха изпратени вестители до другите подразделения, за да ги уведомят и свикат тук, защото, както се очертаваха нещата, шераратите трябваше да дойдат насам към Бир Бахрид, на който най-напред бяха хвърлили око.

Още сутринта бяха разпратени съгледвачи срещу тях, макар приближаването им да не можеше да се очаква този ден, а по свечеряване и също през нощта пристигнаха повиканите ласафахи, така че се събраха към петстотин воители. Ние бяхме привлечени в свикания сега боен съвет. Както винаги при такива случаи, така и сега се опитах да предотвратя по-голямо кръвопролитие, но всичко, което изтъкнах, бе напразно изговорено. Имахме си работа с жадни за мъст бедуини, които считаха всяка пощада за слабост. За тях аз бях един чужденец, когото не бяха длъжни, както техните сродници, хаддедихните, да чуят от благодарност. Вярно, доблестният Халеф също всячески се постара да внесе промяна във възгледите им по мое виждане, но и той имаше също толкова малко успех. Беше решено шераратите да бъдат обградени и съсечени всички, които не се предадат. За пленниците Събранието на старейшините щеше да се произнесе. Каква щеше да бъде присъдата при непреклонните убеждения на ласафахите, в това не можех да имам съмнение.

Когато бойният съвет свърши и аз останах насаме с Халеф, той ми каза:

— Сихди, зная колко малко си съгласен с това, което тези воители решиха, а аз желая да беше се наложил с твоето становище. В сърцето си съм християнин, макар да не бива да бъде такъв открито. Та нали тогава ще бъде свален от поста шейх и ще изгубя цялото си влияние върху хаддедихните, което сега мога да упражнявам с християнски разбирания. Ние не искаме да участваме в тази кървава баня и затова предлагам още днес да потеглим оттук и да яздим към Джебел Шаммар.

— Това не бива да правим.

— Защо не?

— Първо, защото като гости на ласафахите сме задължени да ги подкрепим. Второ, защото не можем да изтъкнем сериозна причина за едно такова бързо заминаване. Трето, защото с това ще изгубим уважението на нашите домакини, които ще ни упрекнат в липсата на кураж. И четвърто, защото ако останем и участваме в битката, може би все пак ще ни се удаде да смекчим суровостта и поне да постигнем да бъдат избити възможно най-малко врагове и в замяна да бъдат взети толкова повече пленници.

— Имаш право, сихди. Значи оставаме и макар, от една страна, бащиното ми сърце да трепери, от друга се радвам, че ще видя моя син в битката. Той сигурно на никой враг няма да покаже гърба си.

— Аз съм убеден в това, но Кара не е още достатъчно опитен и лесно може да бъде увлечен от своя кураж. Ето защо е твой и мой дълг да имаме едно бдящо над него око, за да не се подхвърли безполезно на опасност.

Мина и този ден и последвалата го нощ. Със сипване на утрото се върнаха неколцина съгледвачи, за да доложат, че шераратите вероятно ще настъпят, защото са бивакували през нощта в пустинята само на пет часа езда оттук. Трима съгледвачи останали да ги наблюдават. Те дойдоха след известно време и ни уведомиха, че враговете са потеглили от бивачното място и са пратили напред шпиони, чиято поява сме можели скоро да очакваме. След това се разпределихме за посрещането на шераратите.

Кладенецът се намираще в едно подобно на лъжчина земно снишаване, което на север и запад, откъдето идваха враговете, не притежаваше никаква естествена закрила, от юг и изток обаче бе обхванато от една скалиста верига във формата на полукръг. Зад нея се скриха толкова ласафахи, че при кладенеца останаха само четирийсет мъже. Добитъкът, който се бе намирал тук, беше разпръснат из околността, така че Бир Бахрид предлагаше спокойна гледка. Халеф, Кара и аз се намирахме с другите при засадата, защото присъствието ни при кладенеца лесно би могло да събуди подозрение.

Към обяд видяхме да се задават двама ездаци, които бавно приближиха кладенеца. Те викнаха на намиращите се там ласафахи дали биха могли да получат вода. Беше им позволено. Както по-късно узнахме, те се представили за приятелски анеизехи, отиващи към

Нефуд. След като напоиха животните си, те отново потеглиха. Когато не можеха вече да се виждат с просто око, описаха, както ми показва далекогледът, една дъга на запад и север, за да уведомят шераратите, към които принадлежаха, че ще си имат работа само с четирийсет ласафахи и значи без усилие ще могат да плячкосат неколкостотин коня и камили.

Един час по-късно враговете се появиха от северозапад на кладенеца. Идваха, за да ни изненадат, толкова бързо, колкото можеха да бягат животните ни. В края на падината скочиха от камилите си, нададоха пронизителен боен крясък и се спуснаха надолу. По същото време обаче отдясно и отляво иззад скалите изскочиха ласафахите. Шераратите се смразиха от страх и това кратко време на бездействие бе достатъчно да бъдат напълно обкръжени. Какъв вой и блъсканица предизвика това! Ножове проблеснаха, пики и копия се кърсеха на парчета, изстрели трещяха. Кара бен Халеф полетя с радостни викове посред гъмжилото, аз и баща му — след него, за да го закриляме. Това ни се удаде, но влияние върху изхода на битката, за съжаление, не оказахме. Кръв се лееше на потоци и когато победата бе извоювана, над сто шерарати лежах мъртви по моравата. Ранените бяха безпощадно намушкани или застреляни. Едва двайсетина успяха да се доберат до животните си и да побягнат, останалите бяха пленени. Сред тях се намираше Абу ел Гхадаб, синът на Магъосника. Вместо да ограбят ласафахите, те им бяха довели сами себе си и една богата плячка.

Имаше бурни сцени между победители и победени, които не желая да описвам. За да не гледам, аз се отдалечих с Халеф и Кара. Скоро обаче дойдоха да ни вземат, тъй като на нас дължаха тази победа. Трябваше да приемем полагаемата ни се благодарност и да си изберем част от плячката. Но ние не взехме нищо. При това нямаше как да се избегне да не ни видят пленниците. Когато ни съгледа, Абу ел Гхадаб се надигна, макар че беше овързан, втрени се в нас с изпъкнали очи и закрещя, треперейки от ярост:

— Кара бен Немзи, християнското куче! Той ни е издал и Шеба ет Тхар, Лъвът на кръвното отмъщение ще го изплюска! Аллах да погуби и него, и двамата му хаддехни!

По лицето му се протегляха две широки, отекли в синьо линии. Изглеждаше ужасно. Аз изтърпях спокойно приказките му, ала моят

дребен Халеф не можеше току-така да премълчи. Заставайки пред сина на Магъосника, той се обърна рязко към него:

— Теб самия ще погълне Лъвът на кръвното отмъщение! Ние му се изсмиваме на тоя твой лъв. Ти вече не си воин, ами си дамгосан за всички времена, че и още сто лета отгоре, защото твоят лик носи дирите от камшика ми, дето го получи като някое псе, което ръката на един храбър мъж не може да докосне. Позор за теб и присмех за твоя Шеба ет Тхар, който ще се погнуси, преди да те нагълта!

Аз дръпнах разгневения дребосък, иначе той щеше да продължи да дава воля на сърцето си.

Битката беше отминала, сега можехме да си вървим, без да се упрекваме в страхливост, и аз тръгнах... с удоволствие! Не исках да се застоявам по-дълго на място, където толкова много кръв димеше до небето, а пък нямаше да е трудно да получим враговете в ръцете си без една такава салхана. Сбогувахме се и потеглихме, съпроводени на далечно разстояние от една почетна свита.

Когато след шест дни стигнахме благополучно целта си, вестта за нашата преживелица беше вече ни изпреварила и следователно бяхме посрещнати най-почтително.

Този разказ няма за цел да осведоми подробно за Джебел Шаммар. Областта се управлява от шейх, който би могъл да бъде наречен и княз. Главното селище Хаил е разположено на значителна височина край разклонението на Джебел Аджа и в продължение на една седмица ни предложи приятен и гостоприемнен престой. Малко преди нашето пристигане шейхът беше потеглил на Големия хадж^[21] за Мека. Неговото място заемаше Хамед ибн Телал — роднина на по-раншния и прочут шейх Телал, комуто областта много дължеше. Халеф се посъветва с този мъж и му се удаде да сключи с него съюз, който предлагаше на хаддехните големи изгоди. А фактът, че бяхме дошли само тримата, направи по-голямо впечатление, отколкото ако бяхме взели сто воители. През това време аз яздох или се скитах наоколо, събирах информация и се развличах отлично. Въпреки това ми бе приятно, когато преговорите най-сетне бяха приключени и ние можехме да потеглим обратно. Вероятно щяхме да поостанем още известно време, ала не искахме да дочакаме пристигането на персийския поклоннически керван, който всяка година минаваше край Джебел Шаммар и трябваше скоро да пристигне. Аз по-рано го бях

опознал достатъчно, за да желая да го избегна. На сбогуване бяхме приятелски дарени от Хамед ибн Телал и получихме двадесет ездачи, които щяха да ни придружат на два дни път.

Тъй като трябваше добре да се пазим да срещнем отново шерратите, Хамед ибн Телал ни бе посъветвал да минем през Бир Линех. Ние се движехме, без и представа да си имаме, че така отиваме право в леговището на лъва. „Никой не може да избегне съдбата си“ казва мюсюлманинът, а нашата съдба беше кръвното отмъщение, което Абу ел Гхадаб бе оприличил с лъв...

Меховете за вода се бяха почти изпразнили и затова се радвахме на Вади Ахдар (Зелена долина), защото там имаше вода в двата кладенеца зад стръмните скалисти оврази, които се врязват във високите стени на долината, увенчани в заден план от руините на древен каср^[22].

Такива руини, които произхождат най-вече от предислямско време, в Арабия не са рядкост. Че във Вади Ахдар някога се е издигала крепост, не можеше да ме учуди, защото ми беше известно преданието, според което тази долина е била свързана с един западен приток на Ефрат. Знаех също, че през дъждовния период водата изпълва толкова високо долината, че човек може да се къпе и дори да плува в нея. Ето защо двата кладенеца никога не пресъхваха и ето защо там дори в най-горещия годишен сезон има растителност, която способства привличането на редкия иначе животински свят, но следствие на това, за съжаление, също и хищнически животни. Халеф беше чувал, че там били виждани лъвовете.

Ние яздихме през цялата нощ и част от сутринта. Беше няколко часа преди пладне, когато видяхме пред нас да се въздигат височините, зад които лежеше вади. Където има кладенци в пустинята, може да се разчита и на присъствието на хора, а с тези хора човек обикновено трябва да внимава. Налагаше се да претърсим околността и поради това аз поех напред. Стигнах до първия кладенец, намерих го незает и продължих да яздя още навътре във вади, но не можах да открия и една следа от човек. Това всъщност ме учуди, но имаше толкова много обяснения за тази самотност, че се успокоих и се върнах, за да взема Халеф и Кара. Ако бях яздил по-нататък, до втория кладенец, който се намираще навътре, точно под руините, щях да намеря в следите от лапи с нокти основателната причина защо е отбягвана вади сега.

Установихме се на бивак при първия кладенец, където имаше храсталак, разседлахме камилите, напихме се до насита, а после извадихме и за тях толкова вода, че да имат достатъчно. Сетне умората си каза своето. Аз определих двама да спят, един да пази и през два часа да бъде сменян. Първата стража поех аз, втората се падна на Халеф и третата на Кара. Моята протече без смущение. Когато свърших, събудих Халеф и си легнах. Бях много уморен, заспах и се унесох в сънища. Арабският Морфей ме занасяше с всевъзможни глупости. Накрая дори ме залъга с бедуинско нападение: тихо, изтихо шумолене на дрехи, притаени стъпки, приглушени гласове, после изстрел... само сън ли беше това?

Подскочих и по същото време до мен скочиха Халеф и Кара. Изстрелът беше действителност и аз видях да ни обграждат над сто араби, в които за свой ужас разпознах шерарати. Кара беше заспал по време на стражата си. Ето защо на тези хора се бе удало да се промъкнат до нас и да ни обградят. Камилите или конете си бяха оставили по-далеч. Видях в ръцете им нашите пушки, които тихо ни бяха отмъкнали. Съпротива тук не беше възможна и нашият живот не струваше пукната пара, защото ние се намирахме с тях в кръвно отмъщение. Само едно спасение имаше за нас, а именно да се поставим под химайи (закрила) на някой изтъкнат от тях.

Но това не бяха продължителни съображения от моя страна. Да отворя очи, да скоча, да съгледам враговете и да си помисля всичко това трая само секунда. Ние не биваше да чакаме, докато някой ни каже, че сме пленници, защото тогава щеше да бъде твърде късно. Трябваше първи да говорим. На две крачки пред мен стоеше един възрастен бедуин с достолепен вид. Не изглеждаше да е обикновен воин. Аз бързо тикнах Халеф и Кара към него, улових хайка му и викнах:

— Дакилах, иа шейх!

Което означава: „Аз съм закриляният, о, господарю!“ Никой арабин, уважаващ себе си, не отказва закрилата си на един враг, който му викне тези думи и докосне него или дрехата му, като последното е най-важното. Той по-скоро ще го брани с живота си. Халеф и неговият син познаваха този закон на пустинята също така добре като мен. Колкото и голяма да бе изненадата, те все пак имаха присъствието на духа да последват примера ми. Две бързи посягания към неговия хаик

и два едновременно прозвучали вика „Дакилах, иа шейх!“... и те сега също стояха под негова закрила.

Околоръст отекнаха високи викове на яд, защото бяхме изпреварили враговете. Старият неволно понечи да отстъпи назад, но понеже ние държахме здраво бурнуса му, каза:

— Вашите уста бяха по-бързи от моята и аз съм принуден да ви взема под моя закрила. Аз съм Абу 'Дем, шейхът на шерарат, и горко на този, който на вас, моите подопечници, свали и един косъм от главата! Върнете им пушките!

Какво щастливо обстоятелство, че той беше шейхът! И когато аз отново получих в ръце двете си пушки, спасението ми изглеждаше сигурно. Но дали в тази група имаше някой, който ни познава? Тъкмо си казах това и някой извика, пробивайки си усърдно път насам през другите:

— Не ги вземай под закрилата си, о, шейх! Те са наши смъртни врагове!

— Смъртни врагове? — попита старият.

— Да. Мъжът с двете пушки е Кара бен Немзи ефенди, християнин.

— Машаллах! — отскочи назад шейхът.

— Дребният е Хаджи Халеф Омар, шейхът на хаддедихните. Той беше наш пленник при Бир Нуфах и бе спасен от гяура. Третият, види се, е негов син. Тримата ни издадоха на ласафахите и ние бяхме победени от тях при Бир Бахрид. Нали знаеш колко малко от нас се измъкнаха.

Сега беше настъпил решаващият миг.

— Их тхар, их тхар, их тхар! (О, кръвно отмъщение, о, кръвно отмъщение, о, кръвно отмъщение!) — завикаха наоколо всички гласове и ръцете посегнаха към оръжията.

— Иа химайи, ий химайи! (О, закрила, о, закрила!) — провикнах се аз в отговор и Халеф и синът му ми пригласиха.

Шейхът даде знак с ръка и настъпи незабавна тишина. Обръщайки се към мен, той попита:

— Ти ли си наистина Кара бен Немзи ефенди, християнинът?

— Да.

— Този е хаджи Халеф Омар, шейхът на хаддедихните, а другият — неговият син?

— Да.

— И ти се осмеляваш да го признаеш пред мен?

— Аз никога не лъжа. А и би било рисковано да отрека.

— Как тъй?

— Не знаеш ли, че закриляният губи закрилата си, ако каже на закрилника си някоя лъжа?

— Това е истина. Чух, че отвъд, в Джебзирех и при кюрдите, си извършил множество велики дела. Как е могъл Аллах да дари един гяур с такава сила, ловкост и храброст?

— Аллах е господар и отец на всички хора, наш и също ваш. Защо ще ме отличава той според вярата от теб? Днес важи само едно: ти си закрилникът, а ние сме закриляните. Или прочутият шейх на шерарат се бои толкова от своите подчинени, че желае да оттегли закрилата си?

Това беше дързък въпрос. Той сви мрачно вежди и отговори:

— И ако го сторя?

— Тогава името ти ще се опозори за цялата вечност.

— Но пък вие ще бъдете изгубени!

— Не, далеч още не!

— Говориш като безумец!

— Говоря като мъж, който знае какво иска. Щом са ти разправяли за мен, вероятно си чувал и за магическата ми пушка?

— Говори се, че можеш да стреляш непрекъснато, без да зареждаш, и никога някой от куршумите ти не отива нахалост. Аз не го вярвам.

— Ще го повярваш. Отброй сто крачки и забучи там в земята едно до друго десет копия! Аз ще ги улуча всичките, без да зареждам, на еднакво разстояние от върха.

Едно всеобщо мотолеване последва това самоуверено изявление. Шейхът се обърна и заговори тихо с близкостоящите. Халеф ми прошепна:

— Ако го сторят, ние сме спечелили, сихди!

След кратко време шейхът се обърна отново към мен и каза:

— Ще имаш волята си, но при едно условие.

— Кажу го!

— Ако не улучиш, както каза, няма да стоиш повече под закрилата ми.

— Съгласен съм — отвърнах спокойно, макар да знаех какво залагам.

Пропуснаше ли само един-едничък куршум, то посред толкова много врагове трябваше да се осламяме единствено на себе си. Но аз познавах пушката си, на която можех да разчитам дори ако шейхът ме изоставеше. Нашето положение преди малко беше толкова лошо, защото ни бяха взели пушките. Крачките бяха отброени и копията забучени в земята. После всички очи се отправиха изпълнени с очакване към мен. Аз насочих карабината „Хенри“ и дадох в бърза последователност десетте изстрела.

Всичко живо се втурна нататък. Тогава Халеф каза:

— Сихди, всички отърчаха и ние стоим сами тук. Сега бихме могли да си оберем крушите.

— А няколко мига по-късно ще са по петите ни. Не, оставаме. Я помисли за времето, от което се нуждаем за вдигане на камилите!

— Прав си, не става.

Копията бяха измъкнати от земята. Те тръгнаха от ръка на ръка и се чува високи викове на удивление. Междувременно аз се бях обърнал, за да заредя незабелязано изстреляните патрони. После видях очите на шераратите отправени към мен враждебно, наистина, но и изпълнени с почит. Шейхът дойде пак при мен, огледа ме от главата до краката и каза:

— Твоята магическа пушка не е лъжа. Всичките десет куршума са се забили съвсем един като друг. Кой джин^[23] ти е направил тази пушка?

— Един джин от Амирика^[24]. Казваше се Хенри.

— Тогава в Амирика трябва да има по-могъщи джинове отколкото при нас. Вие стоите под моя закрила и докато се намирам при вас, нищо няма да ви се случи. Но тъй като между вас и нас има кръвно отмъщение, Събранието на старейшините трябва да реши какво ще става помежду ни.

— Какво има да решава то? Аз мисля, че сме сигурни при теб!

— Тази сигурност се разпростира, както навярно знаеш, само на най-много два пъти по седем дена. После трябва да ви пусна да си вървите. Ако събранието отсъди меко, ще ви вземе оръжията, ще ви даде някаква преднина и ще нареди да ви преследват. Бъдете ли заловени, това ще ви струва живота. Не си мислете, че ще ви го

подарим и в замяна ще приемем дийех^[25]! Моето име е Абу 'Дем, Баща на кръвта, и ако един обикновен воин може да заплати пролятата кръв, хора като вас трябва да дадат за това живота си.

— Кога ще бъде свикано Събранието на старейшините?

— Веднага щом дойде основният отряд от хората ми. Ние представляваме авангардът. Трябва да бъдем предпазливи и да напоим тук животните си, защото има... — Абу 'Дем спря по средата, измери ни с въпросителен поглед и после продължи: — Вие спяхте, когато пристигнахме тук. Колко дълго се канехте да останете при този кладенец?

— До утре заранта — отвърнах.

— Аллах акбар! (Аллах е велик!) До утре заранта! Нима не ви беше известна опасността, която щеше да витае над вас?

— Не.

— Аллах керим! (Аллах е милосърден!) Той ви опази от сигурна смърт. Наистина ли не ви е известно, че...

Той отново спря по средата, сякаш искаше да каже нещо, което бе по-добре да премълчи пред нас. Но и нямаше да може да продължи, защото сега от входа на вади се донесе тропот от много животни, примесен с многобройни викове. Видяхме да се задава една голяма дружина ездачи на коне и камили. Начело яздеше един възрастен мъж с отблъскваща външност. Неговият отметнат назад хаик позволяваше да се види, че тялото му е обкичено с амулети. При врата и седлото на камилата му се полюляваха какви ли не препарирани животни и странни предмети. Малките, коварни очички на ездача бяха хлътнали дълбоко в кухините. Носът му стърчеше далеч напред като лешоядов клюн, докато беззъбата уста отстъпваше толкова повече назад, фигурата му, ужасяващо дълга и суха, се кандилкаше насам-натам върху камилата. Земният цвят на неговата чалма показваше, че е от потомците на Пророка. Като го съгледах, аз си казах, че това трябва да е Гадуб ес Сахар, Магьосника, и не бях се излъгал. Как гледаха на него шераратите, можех да заключа от това, че всички се затичаха насреща му, за да му съобщят какъв ценен лов са направили.

Когато чу това, оня нададе ликуващ вик, плъзна се от високата камила, без да я накара да коленичи, дотича, огледа ни с диво търкалящи се очи и ми кресна:

— Ти значи си проклетото християнско куче, на което дължа пленяването и сигурната смърт на моя син? Ще има да се каеш за това. Душата ти ще се втикне в теб като нажежена желязна бурма и тялото ти ще се разгори като чезнеща главня, която кръжи около слънцето. Карантиите ти ще бъдат измъкнати поотделно, а...

— Млъкни! — прогърмах към него. — Аз съм закриляният. Как смееш да ме оскъръбваш?

— Закриляният? — подскочи той. — Чий?

— Моят — обясни шейхът.

— Как? Как? Твоят? Как може да се осмеляваш да вземаш под закрилата си хора, които са наши смъртни врагове?

— Осмелявам? — попита шейхът гордо. — Какво има да се осмелява Абу 'Дем, шейхът на шерарат? Да не би ти да ми заповядваш какво бива да върша и какво — не? Тези мъже похванаха дрехата ми и ми извикаха: „Дакилах, иа шейх!“ Сега искам да знам кой ще дръзне да ми каже, че нямам право да ги закрилям!

— Аз го казвам, аз! И искам да чуя кой ще ми възрази. Аз ще му пратя в тялото всичките зли духове на земята и геената!

Тогава шейхът се обърна към хората си и извика:

— Воини на шерарат, отсъдете кой има право, той или аз! Длъжен ли съм да закрилям пленниците, или не?

Абу 'Дем не получи отговор. Неговите хора без съмнение му даваха право, ала никой не смееше да говори срещу Магьосника, от чието изкуство се бояха. Той нададе подигравателен смях и захихика към шейха:

— Чуваш ли нещо, о, шейх, хи-хи-хи, чуваш ли една-едничка дума? Тези кучи синове са били моя син при Бир Надахфа с камшик по лицето и той ги е заплашил с Шеба ет Тхар, Лъва на кръвното отмъщение, Лъва...

Гадуб ес Сахар се прекъсна внезапно с едно движение, сякаш му бе дошла някаква изключително добра идея, плъзна поглед с отровен триумф по нас и се обърна после радушно към шейха:

— Но ти ще си имаш правото, о, шейх, а именно, ако Събранието на старейшините ти го присъди. Нека свикат ихярийе^[26], защото съвещанието ще бъде веднага проведено! Ние искаме да чуем гласовете на мъжете, които трябва да се произнесат относно тези кучи синове. Не бива да губим време, защото още утре сутринта трябва да

потеглим към ласафахите, за да освободим нашите синове и воители и си отмъстим.

Гадуб бързо се отдалечи, за да доведе лично старейшините. Тогава шейхът пристъпи към нас и каза полугласно:

— Предчувствам какво иска Сахар. Аз ви дадох думата си и желая да я сдържа. Срецу Шеба ет Тхар обаче не мога нищо да предприема. Но мисля, че вие сте мъже, които не се страхуват, а и оръжията ви са по-добри от нашите. Аллах да стори каквото му е угодно!

Положението ни, изглежда, се бе влошило с пристигането на Магьосника. Шераратите и преди това бяха враждебно настроени към нас, наистина, ала рицарското поведение на техния шейх имаше своето въздействие. Сега обаче те бяха станали много повече, а старият Гадуб ес Сахар имаше върху тях по-голямо влияние от шейха. Ние виждахме сега повече заплашителни погледи, отправени към нас, отколкото по-рано, но на първо време нямаше защо да се страхуваме, тъй като преди присъдата на Джемма никой нямаше право да ни посегне.

Дванайсет старци насядаха на известно разстояние от нас за съвещанието. То беше водено със сериозно достойнство. Само един се оставяше да го увлича възбудата, да бъде по-оживен, отколкото обичаят го изискваше. Това беше Магьосника, който почти непрестанно убеждаваше настойчиво другите. Ние седяхме един до друг, обградени от воители. Поради това Халеф приглуши гласа си до шепот, когато ме попита:

— Знаеш ли, сихди, какво ще решат за нас?

— Да. Навярно ще е свързано с лъвовете, които се намират във вади.

— Аллах! Лъвовете? Лъв!

— Не един, а няколко, защото сега е времето, когато тези животни имат малки.

— Че тук вече е имало лъвовете, аз ти казах. Значи е възможно отново да се намират такива, там горе в древните руини, където има достатъчно убежища. Но какво общо има това с нас?

— Вероятно твърде много. Видя ли триумфиращата физиономия на Магьосника, когато заговори за Лъва на кръвното отмъщение?

— Да, тя изглеждаше, сякаш оня изпитва голяма радост.

— Радост от нашата сигурна гибел.

— Да не би да мислиш, че ще ни подхвърлят на лъвовете?

— Подхвърлят точно не, защото за тая цел преди туй би трябвало да ни вържат, а това аз с моята карабина няма да позволя. Докато я имам, ще отхвърля всяко решение на Джема, което не ни предлага никаква надежда. Предполагам, че ще трябва да се бием с лъвовете за живота си.

— Ще приемеш ли това, сихди?

— Първо бих желал да чуя какво ще кажеш ти по въпроса.

— Можеш все пак да си го помислиш. Колко горда би била Ханнех, най-добрата и прекрасна жена, от своя Халеф, ако ѝ занесе кожа, в която е приключил съществуването си един сразен от него лъв!

— А синът ти?

Кара досега не беше изрекъл дума. Като чу този въпрос, той отвърна:

— О, сихди, моето сърце е изпълнено с дълбока печал. Аз съм виновен за пленяването ни, защото заспах, когато бях длъжен да будувам. На драга воля ще се бия с десет лъва, стига да мога само отново да спечеля доверието ти.

— Не го вземай твърде присърце, скъпи Кара — утеших го аз. — Ти беше прекалено уморен. Ти още имаш моето доверие, а що се отнася до пленничеството, мисля, че то ще приключи скоро. Ако предположението ми, че ще трябва да се бием с лъвовете, се потвърди, аз ще се съглася, стига в замяна да ни обещаят не само живота, но и свободата. Ще го сторя не от страх пред шераратите, а от ловна страст, защото и свободата, и живота ни мога да защитя с карабината си и без борба с лъвове. Но вижте, съвещанието свърши и май се канят да ни повикат!

Сред членовете на Джемма беше възникнало движение. Шейхът се надигна, дойде при нас и каза:

— Събранието на старейшините реши относно вас. Ако се намирахме в нашия дуар^[27], моята закрила щеше да продължи четиринайсет дни. Но ние сме на път и не можем да ви вземем с нас. Ето защо аз съм в състояние да ви закрилям само докато се намираме в тази вади, а това е само за днешния ден. Всъщност би трябвало да не ви съобщавам нищо повече, тъй като Магьосника го запази за себе си.

Но понеже знам, че е в намерението му да ви сплаши с начина си на изложение, то в качеството си на ваш закрильник считам за свой дълг да ви направя един намек, от който можете да си извадите верен извод.

Тъй като след тези слова той направи една пауза, аз вметнах бързо забележката:

— Ние сме ти благодарни за твоята доброта, о, шейх, но трябва да ти кажа, че ние не принадлежим към онзи сорт хора, които се оставят да ги сплашат. Старият Саххар би бил последният, който ще го стори. Вие можете да си мислите за него каквото си искате, ала аз познавам „специалността“ му по-добре от вас и знам, че във всичко, с което ви залъгва, той не е нищо друго освен един ха'ин^[28].

Когато Абу 'Дем чу тази дума, мрачното му лице малко се проясни и той каза:

— Забелязвам, че Аллах те е дарил със здрав разсъдък. За съжаление, моите шерарати не притежават същия дар. И макар да съм принуден да ви мразя, задето сте предали воините ни на ласафахите, то бих искал все пак да ви благодаря, че сред тях има един, чието връщане от ласафахите не желая.

— Не е нужно да го назоваваш. Това е Абу ел Гхадаб, синът на Магъосника.

— Машаллах! Откъде знаеш?

— Отношението ти към Гадуб ес Саххар ми е по-добре известно, отколкото си мислиш.

— Ако наистина ти е известно, не говори по този въпрос! Чувал съм, че си застрелвал Господаря с голямата глава^[29] съвсем сам и посред нощ. Ние не го считахме за възможно, защото, когато поискаме да сразим Удушвача на стадата, потегляме през светлия ден, много воини на брой. Ако го извършим нощем, той ще ни разкъса всичките.

— Това е разликата между вас и нас. Един истински храбър мъж трябва да притежава куража да излезе насреща на лъва сам и очи в очи дори през нощта.

— Това успокоява упреците на моята съвест. Аз искам да ви издам, че тази нощ ще трябва да се биете с два лъва, които вероятно имат малки. Работата е опасна: трима души срещу два огромни лъва, които са десеторно по-страшни, защото закрилят малките си.

— Не ни мисли! Ние не се плашим. Впрочем ти нищо не ни издаде, защото ние подозирахме що за план има старият магъосник.

Хитро е от негова страна. Загинем ли, той ще си е отмъстил. Победим ли, което той, разбира се, не счита за изключение, то ще освободим тази красива вади и вас от врагове, за чието убиване би се наложило да заплатите с живота на много ваши воители. Колко дълго вече живее лъвът с жена си в долината?

— От три седмици. Той почти всяка нощ отмъква я кон, я камила! Аллах да го погуби!

— Къде е установил жилището си?

— Там горе в големия Хош ел Хараб^[30]. Той всяка вечер слиза с жена си във вади, за да се напие при задния кладенец. А сега елате, трябва да ви заведе при Джема!

Той ни поведе към Събранието на старейшините, чиято присъда трябваше да изслушаме прави. Но аз много-много не се церемоних и седнах. Халеф и Кара естествено погледнаха примера ми. Тогава Магьосника ни се сопна гневно:

— Как смееете да седате при съвещанието на тези мъдри мъже! Вие сте...

— Мълчи! — пресякох го аз, за да му покажа още в началото колко малко ме е еня за него. — Аз с удоволствие щях да отдам уважението, което храня към тези достопочтени мъже, но ние седнахме, понеже ти си тук. Знаеш ли какъв съм аз в моята страна и при моя народ? И кой пък всъщност си ти? Пред мен ти си като някоя нахална муха, която си мисли, че ще може да изплаши със своето бръмчене лъва.

Оня стрелна ръка към ножа и изтътна:

— Гяур! Известна ли ти е властта, която притежавам над всички духове на земята и Долния свят? Необходимо е само да вдигна ръка и ще паднеш мъртъв на земята.

— Ами стори го! — ухилих се аз. — Мен не можеш уплаши, защото те познавам. Ти си един фешшар (самохвалко), който не е способен на нищо, един гашщаш (фокусник), с когото не бих разговарял, ако тези вдъхващи почит старци не бяха те натоварили да ми съобщиш тяхното решение.

Тогава той подскокна яростно и закрепця:

— Воители на шерарат, застреляйте го, вонящия чакал!

Аз скочих, макар че никой не вдигна пушка срещу мен, към един скален къс, насочих карабината и извиках:

— Кой ще се осмели да дигне ръка срещу нас? Виждате, че на това място никакъв куршум не може да ме улучи. Но тук е моята магическа пушка, която ще убие веднага всеки, който издигне ръка срещу някого от нас!

Беше забавно да се види с какъв страх и бързина се отдръпнаха бедуините към двете страни по линията на стрелбата ми. Магьосникът се умълча. Старейшините заговориха тихо помежду си. После шейхът ми извика:

— Бъди рахат, ефенди! Вие все още стоите под моя закрила и до утре сутринта нищо лошо няма да ви се случи.

— Глупости! Не ние от вас, а вие от нас трябва да се страхувате. Аз оставам тук с магическата пушка в ръка. Който ни оскърби макар и с една дума само, ще му пратя един куршум в главата. Сега кажете накратко какво реши Джемма! Празни приказки не ми се слушат!

Че държането ми предизвика желанния ефект, различих по израза на погледите, отправени към мен. В Джемма отново започнаха тихо да се съвещават, после Магьосника се обърна към мен, но по различен начин отпреди:

— Беше решено следното, което аз първо исках да ти обясня, но сега ще кажа накратко. Там горе, в двора на руините, обитават духове, които не искат да се отдалечат от вади. Тази нощ трябва да се биете с тях. Ако ни дадете дума, че няма да бягате, до здрачаване ще бъдете при нас, сякаш не сте наши пленници. После ще отидете горе в двора. Трябва да запалите огън и да го поддържате до заранта. Ако духовете не ви удушат и слезете ли после долу, вие сте свободни.

— Това ли е всичко? — попитах.

— Да.

— Съгласни сме с вашите изисквания. Когато денят започне да преваля, ще се качим горе, за да подклаждаме огън до заранта и се бием с духовете. Но че ще бъдем свободни и ще можем безпрепятствено да продължим ездата си, ако на сутринта сме слезли здрави и читави, за това Джемма трябва да ми даде своята клетва!

Когато свещената клетва, която аз предварително изрекох, бе положена, се почувствах по-сигурен, свалих пушката и отидох при моите спътници. При това трябваше да мина край Магьосника, който все пак не съумя да се сдържи и ми изсъска:

— Вие сте изгубени, защото аз вече чувам в духа си как реве Шеба ет Тхар, който ще ви погълне!

— Ти внимавай да не погълне теб самия! — отвърнах аз.

— Лъвът на кръвното отмъщение поглъща само християни, чийто бог е безпомощен да ги защити. Но за мене е необходимо само ръка да вдигна и той ще избяга от мен.

— Не богохулствай! Да се считаш за по-могъщ от Бога на християните е грях, който не може да ти бъде простен.

— Нека той ме накаже за това! — изхили се подигравателно Гадуб. — Всеки саххар може повече от него.

Тогава аз сложих изплашено ръка върху неговата.

— Дано Бог, който е всемогъщ и справедлив, не запрати това присмехулство обратно върху теб като някоя смазваща скала! Аз се ужасявам от теб. Ти каза, че си имал власт над всички духове на земята и Долния свят. Защо не искат духовете там горе в руините да се махнат от теб, и защо трябва ние да ги прогонваме? Защото ти нищо не можеш и се боиш дори да отидеш до руините, за да изгониш духовете. Аз като християнин няма защо да се страхувам от някой джин. Утре сутринта ние ще се спуснем с добро разположение от каср и ще ви покажем всички духове, които сме победили без усилие!

— Ти си заслепен! — просъска ми той ядно. — Един гяур, чието място е в Пъкъла! Твоите спътници не са по-добри от теб и затова ще ги сполети съвсем същото унищожение. Синът ми ви е казал, че Шеба ет Тхар ще ви погълне, и това предсказание ще се изпълни днес. Ние ще намерим остатъците от вашите кости и няма да помислим, че са принадлежали на хора, а на крастави кучета, които заради своята нечистотия са били напъдени от шатрите.

Нещо потрепна в юмука ми, но се овладях. Халеф обаче нямаше такова самообладание, посегна към камшика в пояса, пристъпи към Сахара и извика:

— С какво ни сравни? С крастави кучета? Трябва ли да получиш камшика, както белязах вече с него за едно подобно оскърбление сина ти? Ако твоята голяма власт се състои само в това, да се гавриш с пленници и да хулиш Бога, то не нашите кости, а твоите ще бъдат намерени там. Бог ще те съди. И както предсказах на твоя син, че него ще изплюска Шеба ет Тхар, така сега казвам и на теб, че ти ще изчезнеш в неговата паст. Запомни думите ми, защото аз съм хаджи

Халеф Омар бен хаджи Абул Аббас ибн хаджи Давуд ал Госарах, шейхът на хаддехидните от племето еш шаммар.

Гадуб вече посягаше към ножа, когато бе обграден от благоразумните сред шерарат, а шейхът му даде с цялата сериозност да разбере, че сега никакво по-нататъшно оскърбление към закриляните от него няма да търпи. Аз дръпнах Халеф и така нещата не отидоха към лош край.

Храбрият хаджи беше говорил в гневна екзалтация и бе стоял пред Сахар като някой пророк. Никой си нямаше представа, че неговата наежена реч съдържа прорицателство. Щяхме да го узнаем със свещен ужас.

Планът за вечерта беше хитро измъдрен от Магьосника. Лъвът, когато трябва да изхранва малки, е двойно по-опасен. Ние можехме да се скрием в тъмнината на нощта и навярно да го избегнем, ако това беше намерението ни. Но ни бе наложено условие през цялата нощ да гори огън и тъй като не биваше да напускаме двора, щяхме непременно да бъдем забелязани и нападнати от лъва. Във връзка с това трябва да се каже, че кърмещата лъвица рядко напуска леговището. Лъвът трябва да осигурява за нея и за малките храна и често влачи отдалеч плячката си до леговището, от което лъвицата се отдалечава обикновено само за да отиде на водопой. Разбира се, който я срещне там, за него тя ще бъде по-опасна и от „Господаря с голямата глава“.

Шераратите се пазеха, наистина, да общуват с нас, но държането им не беше враждебно. Те гледаха на нас вече като на мъртви хора и изпитваха смесица от племенна омраза, съчувствие и възхищение. Само шейхът ни навестяваше от време на време, за да ни каже някоя приятелска дума. Аз се възползвах от наложеното ни свободно време, за да внуша на Халеф и Кара какво трябва да бъде поведението им през нощта, при което забелязахме, че шераратите събират сухи дърва. Понеже имаше в наличие вода, във вади растяха и храсти.

Приблизително час преди здрачаване Абу 'Дем напомни за потеглянето. Той възнамеряваше да остане край един голям огън при кладенеца, като се считаше в безопасност, защото се знаеше, че лъвовете щяха да разкъсат нас. Шейхът пожела лично да ни отведе до руините с неколцина шерарати, носещи снопове вършини, което не бе рисковано дело, тъй като лъвът напуска само нощем леговището си и

може да бъде накаран да излезе през деня само с хвърляне на камъни и вдигане на голям шум.

Извървахме доста дългата вади до горния кладенец, където по ясните следи различихме, че той сега действително е лъвско поило, но не позволихме това да се забележи. После тръгнахме стръмно нагоре между скалите, при което шераратите не можеха да прикрият страха си. Най-сетне стигнахме до висок, разпаднал се на много места зид, през който водеше една срутена сега порта. Тук шераратите оставиха на земята сноповете, а шейхът каза:

— Зад този дувар се намира дворът, който не бива да напускате до утринта, а тук са дървата за огъня. Аллах да ви закриля!

Те тръгнаха, но един спря за миг и заговори:

— Сахар нареди да ви пожелаем лека нощ и след това добро утро в търбуха на Шеба ет Тхар.

— Нека той самият се пази от тоя търбух! Ние няма да влезем в него — присмя се Халеф.

Сетне мъжът се измъкна бързешком.

Аз пристъпих предпазливо до портата и надникнах в двора. Той беше обрасъл околоръст зидовете с непроходим гъсталак и представляваше голям правоъгълник, през чиято задна стена една също такава порутена порта водеше във вътрешността на руините. Някъде из тях, но не в двора, беше бърлогата на лъвовете. Това ми подсказа още първият поглед, който падна върху несъмнените следи. Десният страничен зид бе образувал при срутването си един висок куп отломъци, предлагащ ни отлично място за чакане. Ако долу гореше огънят, а ние седяхме горе, сигурно никой лъв нямаше да се осмели да се насочи през пламъците нагоре към нас. Ето защо отидохме до могилката отломки, стъкмихме долу една купчинка съчки за подпалка, отнесохме горе останалия запас дърва и се разположихме там възможно най-удобно. После се смрачи и скоро след това стана тъмно. Тъй като лъвът излиза едва по-късно, изчакахме още с огъня. Когато бе станало приблизително десет часът, аз слязох, запалих дървета и се изкатерих пак горе. Тук лежахме един до друг с пушки, готови за стрелба, хвърляхме от време на време в огъня долу дърва и чакахме появата на царя на животните.

Пулсът ми беше равномерен. Халеф беше неспокоен, наистина, но не уплашен. Кара, храбрият младеж, не показваше ни най-малка

следа от вълнение. Двамата знаеха, че можеха да стрелят единствено по моя категорична заповед и при това да се целят само в окото.

Като казвам, че не изпитвах страх от лъва, то това в никой случай не е самохвалство. Убеден бях също, че нито Халеф, нито синът му се страхуваха. Ако чувстваха нещо, то навярно беше онова, което бива наричано „ловна треска“. Че Халеф умееше да борави с пушката, знаеше всеки, който го познаваше, а чрез непрекъснати упражнения се бе погрижил и Кара бен Халеф въпреки младостта си да стане добър стрелец. Ако имах някаква грижа, то тя бе само следствие днешното много студено време.

Някои погрешно си представят вътрешността на Арабия като страна, лежаща под постоянен слънчев зной, което обаче не е вярно. Дори през лятото топлинната разлика между деня и нощта е толкова значителна, че тази рязка промяна докарва на непривикналия тежка простуда. През зимата и пролетта температурата често пада толкова ниско под нулата, че при тамошното леко облекло човек през нощта на открито бива буквално разтрисан от мраз. От време на време пада дори сняг. Ето защо ние се бяхме снабдили за настоящия поход с топли завивки, които обаче тази нощ не бяхме взели тук горе с нас, защото при битката с лъва трябваше да имаме свободни движения и не биваше да се увиваме. Беше така студено, че треперенето при прицелването бе напълно възможно, а колко опасен за нас можеше да стане един погрешен изстрел, не е трудно да се помисли. По тази причина помолих моите спътници да се владеят и получих уверението, че те във въпросния миг определено няма да треперят.

В двора не подухваше никакъв ветреца и само лекото пращане на пламъците нарушаваше дълбоката тишина. Изтече един час и почти още един. Като опитен ловец аз разчитах не само на очите и ушите, но най-вече на носа, и ето, че... ето, че най-сетне долових онази всепроникваща омраза, която излъчват големите хищни животни.

— Внимавайте! Той идва, подушвам го! — прошепнах аз на двамата, като прилепих мечкоубиеца до бузата си и взрях остро око към втората порта. Една фигура — или това беше само някаква сянка? — излезе, остана в продължение на минута неподвижна, без да ни предложи някаква цел, и изчезна после към отсрещния страничен зид. Веднага след това чухме да се събарят камъни.

— Какво беше това? — попита Халеф тихо.

— Той или тя, не можах да различа — отговорих. — Нямахме късмет. Животното се уплаши от огъня и се спусна през зида надолу към кладенеца. Ама и ние дето трябва да горим този глупав огън! Ако беше тъмно, лъвът сега щеше да лежи мъртъв, с моя куршум в главата.

— Той пак ще дойде!

— В това ми е надеждата. Съсредоточете се, че да не го изпуснем после!

Измина късо време. И тогава от половината височина на скалите прокънтя онзи тътнещ рев, който арабинът нарича рра'д, т.е. гръмотевица. Имах чувството, сякаш почвата под нас потрепери като при земетресение.

— Не е тя, а той — прошушнах. — Разбирам го по гласа. Той слиза на водопой. Но слушайте!

Беше вик, изпълнен със страх, пронизителен вик, който прозвуча откъм вади, ето пак... и пак. Звучеше като „Абу ел Гхадаб, Абу ел Гхадаб“. Или се лъжех? Та нали така се казваше синът на Магъосника. Последва второ, трето изревяване на лъва, после стана тихо, но само долу, защото горе при нас чухме внезапно някой да пита високо:

— Машаллах! Какъв е пък този огън? Кой го е запалил? Давайте отговор, защото аз съм Абу ел Гхадаб, който...

Последва грозен крясък, в който почти се стопи също така грозен долу от вади. Сетне се дочу пращане и пукане на кости и отново хрущане и мляскане, което твърде добре познавах. Лъвицата беше също тук! Беше си намерила жертва, чиито кости пращяха между зъбите ѝ. Човек ли беше това? Нима Абу ел Гхадаб? Но нали той беше пленник при ласафахите! Който и да беше, аз трябваше да стигна до изстрел. Пукането се разнасяше, откъм външната порта. Извих се настрана и видях могъщата фигура на животното. Надавайки два, три остри крясъка, аз насочих цевите. Гласът ми принуди лъвицата да се обърне към нас. Очите ѝ горяха... моят изстрел изтрещя... едно свистящо изпускане на въздух... късо стенание... едно замиращо хърхрене, после вече нищо не можеше да се чуе.

— О, сихди, ти я повали! Тя е мъртва! — викна Халеф високо.

— Тихо, тихо! — предупредих аз. — Лъвът ей сега ще дойде. Той, изглежда, също е намерил плячка там долу. Нали добре чухте виковете и после втория крясък?

— Да.

— Трябва да се е случило двойно нещастие. Сега готови за стрелба и нито звук повече!

Скоро чухме във врата някакво дърпане и драцане от тежки лапи.

— Внимание! — прошепнах. — Лъвът идва с плячката в челюстите!

Да, ето го че влезе, влачейки някакъв тежък предмет. Исках да предоставя на Кара възможността да се прослави, като стреля по лъва, и му дадох уговорения знак. Лъвът носеше плячка за малките. В този момент той видя лъвицата да лежи мъртва в кръвта си. Пусна плячката, извиси глава и изрева, при което получих усещането, че хълмчето от отломъци затрепери. После се вторачи, дирейки извършителя, с широко отворени очи към нашия огън.

— Сега, Кара, в окото, сега, сега! — извиках.

Още не бях изговорил подканата, изстрелът отекна. Последва късо изреване и лъвът полетя във висок скок към огъня. Дулата на мечкоубиеца го следяха и куршумът го улучи в сърцето, сваляйки го на земята малко преди огъня. Той се преметна само веднъж от едната страна на другата. Тялото му потръпна, после той изпъна крайници... беше мъртъв!

Халеф заликува високо, макар да не бе стрелял, и Кара му пригласи. По мой съвет слязохме едва след продължително изчакване, за да прегледаме тупа на животното. Кара беше улучил лъва в окото и животното значи принадлежеше на него, независимо че моят куршум после бе пронизал сърцето. Как ликуваха двамата и с каква гордост прегърна бащата сина си! Лъвицата беше също мъртва, улучена също така в окото — тя принадлежеше на мен. После осветихме с главни понататък. Кого бяха разкъсали двете животни? Хора, както познахме, за свой ужас!

Човек може да си представи чувствата ни, когато при по-подробно оглеждане разпознахме останките на Магьосника и неговия син! Стояхме като окаменели и до устните на Халеф с треперене достигна:

— О, сихди, моето прорицание! Шеба ет Тхар ги излапа!

С какво удоволствие бихме се спуснали веднага във вади. Но ние трябваше до най-малката подробност да изпълним нашето споразумение и да чакаме до утрото. Как мина нощта, ще премълча.

Когато денят засивя, ние потърсихме най-напред леговището на лъвовете. Намерихме едно малко от мъжки пол, което убихме, тъй като беше едва на две седмици и следователно не можехме да го вземем със себе си. После слязохме, след като бяхме свалили кожите на хищниците, в долината.

От възбуда шераратите не бяха спали. Как се изумиха, като ни видяха да идваме с кожите! И с какво напрежение се осведомиха за Магьосника и неговия син! Ние им разказахме какво се бе случило, а от тях узнахме подробностите. На Абу ел Гхадаб и още четирима се удало да се измъкнат от пленничеството. Снощи достигнали Вад Ахдар, не при входа, а откъм южната страна, и не помислили, че сега тук има лъвове. Гхадар искал да пренощува при руините, а не при кладенеца, защото там можело да има вражески бедуини. Другите обаче били жадни и му възразили. Тогава той се отделил гневно от тях, за да се изкачи по външния път към каср, пък те се насочили към кладенеца, където срещнали съплеменниците си. Голяма била радостта на Магьосника, когато разбрал, че синът му се е измъкнал. И тогава чул, че Абу ел Гхадаб е поел по пътя към руините. Бил така обхванат от ужас, че веднага се затичал към горния кладенец да предупреди с викове сина си. Там лъвът го бе нападнал в почти същия миг, в който Гхадаб бе разкъсан от лъвицата.

— Шеба ет Тхар! — извика Халеф. — Те охулиха Бога, затова намериха края, който им предрекох. Това беше едно вдъхновение свише, на което аз се подчиних.

Не мога да кажа, че шераратите показваха голяма мъка от смъртта на двамата мъже. По-голяма беше радостта им от сразяването на лъвовете, които бяха причинявали толкова щети на техните стада. Те не можеха да проумеят, че сме знаели за какво естество духове се е касаело, и въпреки това се бяхме изкачили толкова спокойно до руините. Ние бяхме героите на деня, с нас независимо от цялата кръвна вражда се отнасяха като с гости и накрая, при тръгването, шейхът ни освободи с думите:

— Вие сте най-храбрите воители, които познавам, и ние честно ще удържим към вас думата си. Но при следващата среща ще бъдем принудени да виждаме във вас само предводителите на вражеските хаддехидни. Не забравяйте това! А на теб, Кара бен Немзи ефенди, искам да призная, че ти промени моето мнение за християните. Те са

храбри, обичащи истината и благонадеждни хора, затова трябва и вярата им да е добра. Аллах да ви съпровожда и да направи пътя ви към дома кратък!...

Когато пристигнахме при хаддехните, ликуването беше голямо. Халеф галопира до шатрата си, извика на своята Ханнех да излезе, посочи кожата на лъва и сина си и заговори:

— Ханнех, жено моя, перла на всички жени, виж тази кожа и този млад воин, когото си родила за мой прехлас! Той застреля Господаря на гръмотевицата и уби Царя на всички животни. Затова трябва да поздравяш него преди мен! Притисни го до сърцето си и му дай своята благословия, защото Кара бен Халеф с времето ще стане един достоен наследник и последовател на своя баща!

Племето беше гордо от факта, че притежава воин, който въпреки своята младост беше повалил лъв с един изстрел. Кожата на лъвицата аз подарих на Ханнех. И оттогава, когато някой гост поздравя Халеф за тези трофеи, той отвръща с чувство за собствено достойнство:

— В тези кожи някога бяха намъкнати най-прочутият Господар с голяма глава и най-прочутата Господарка на гръмотевицата, защото бяха наречени еш Шеба ет Тхар, Лъва на кръвното отмъщение и неговата жена.

[1] Бедави — бедуин — б.а. ↑

[2] Ел асфур — врабче — б.а. ↑

[3] Ел ниср — орел — б.а. ↑

[4] Добре дошъл! — б.а. ↑

[5] Дуар — село от шатри — б.нем.изд. ↑

[6] Сувар — мн.ч. от суре — глава от Корана — б.а. ↑

[7] Ифтихар — хваля се, говоря небивалици — б.а. ↑

[8] Мюфтехир — самохвалко — б.а. ↑

[9] Кабила — подразделение — б.а. ↑

[10] Ша'б — племе, народ — б.а. ↑

[11] Лагми — сок от фурми — б.а. ↑

[12] Рашах ел Буруда — Хрема на простудата — б.а. ↑

[13] Келлек — сал от надути кожи — б.а. ↑

[14] Хеджан — множество число на хеджин — камила — б.а. ↑

[15] Вади — долина, уважително пороище, корито на пороище — б.нем.изд. ↑

- [16] Джемма — Събрание на старейшините — б.а. ↑
- [17] Варр — хаотично разхвърляни скални отломъци — б.а. ↑
- [18] Шерари — единствено число от шерарат — б.а. ↑
- [19] Джехенна — Пъкъл — б.нем.изд. ↑
- [20] Шеба ет Тхар — Лъв на кръвното отмъщение — б.а. ↑
- [21] Хадж — поклоннически поход — б.нем.изд. ↑
- [22] Каср — крепост, укрепление, замък — б.а. ↑
- [23] Джин — дух — б.нем.изд. ↑
- [24] Амирика — Америка — б.нем.изд. ↑
- [25] Дийех — кръвна цена, кръвнина — б.а. ↑
- [26] Ихярийе — старейшини — б.а. ↑
- [27] Дуар — село от шатри — б.нем.изд. ↑
- [28] Ха'ин — измамник, шарлатанин — б.а. ↑
- [29] Господаря с голямата глава — едно от многото арабски имена на лъва — б.а. ↑
- [30] Хош ел Хараб — Двор на руините — б.а. ↑

Издание:

Издательство „Калпазанов“, Габрово, 1996

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.